

Χαίρε

Φεβρουάριος 2026
Τεύχος 26

Απάνθισμα στίχων

«Ἐνδύσασθε τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ τῆς σαρκὸς πρόνοιαν μὴ ποιῆσθε εἰς ἐπιθυμίας.»

(Προς Ρωμαίους 13', 14)

«Ντυθείτε τον Κύριό μας Ιησού Χριστό και μην αφήνετε τον αμαρτωλό εαυτό σας να σας παρασύρει στην ικανοποίηση των επιθυμιών σας.»

«Μηδενὶ μηδὲν ὀφείλετε εἰ μὴ τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους. Ὁ γὰρ ἀγαπῶν τὸν ἕτερον νόμον πεπλήρωκε· τὸ γὰρ οὐ μοιχεύσεις, οὐ φονεύσεις, οὐ κλέψεις, οὐκ ἐπιθυμήσεις, καὶ εἴ τις ἕτερα ἐντολή, ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ ἀνακεφαλιοῦται, ἐν τῷ, ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. Ἡ ἀγάπη τῷ πλησίον κακὸν οὐκ ἐργάζεται· πλήρωμα οὖν νόμου ἡ ἀγάπη. Καὶ τοῦτο, εἰδότες τὸν καιρόν, ὅτι ὥρα ἡμᾶς ἦδη ἐξ ὕπνου ἐγερθῆναι· νῦν γὰρ ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σωτηρία ἢ ὅτε ἐπιστεύσαμεν. Ἡ νύξ προέκοψεν, ἡ δὲ ἡμέρα ἤγγικεν. Ἀποθώμεθα οὖν τὰ ἔργα τοῦ σκότους καὶ ἐνδυσώμεθα τὰ ὄπλα τοῦ φωτός. Ὡς ἐν ἡμέρᾳ εὐσχημόνως περιπατήσωμεν, μὴ κώμοις καὶ μέθαις, μὴ κοίτας καὶ ἀσελγείαις, μὴ ἔριδι καὶ ζήλῳ.»

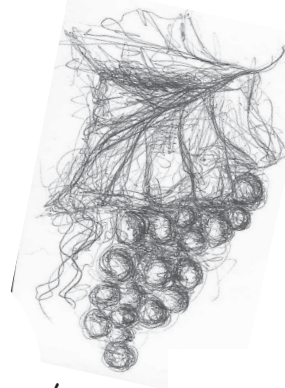
(Προς Ρωμαίους 13', 8 - 13)

«Μην αφήνετε κανένα χρέος σε κανέναν, εκτός βέβαια από την αγάπη που την οφείλετε πάντοτε ο ένας στον άλλο. Ὅποιος αγαπάει τον άλλο έχει τηρήσει το σύνολο των εντολών του Θεού. Γιατί το μη μοιχεύσεις, μη φονεύσεις, μην κλέψεις, μην επιθυμήσεις, κι όλες γενικά οι εντολές συνοψίζονται στη μία ετούτη: Ν' αγαπήσεις τον πλησίον σου σαν τον εαυτό σου. Η αγάπη σε καμιά περίπτωση δεν κάνει κακό στον άλλο· η αγάπη είναι η τέλεια εκπλήρωση των εντολών του Θεού. Ὅλα αυτά σας τα λέω επειδή, ὅπως ξέρετε, είναι κοντά το τέλος. Ἐρθε η ὥρα να ξυπνήσουμε ἀπὸ τὸν ὕπνο. Γιατί τώρα η τελική σωτηρία βρίσκεται πιο κοντά μας παρά τότε που πιστέψαμε. Η νύχτα ὅπου να 'ναι φεύγει, και η μέρα κοντεύει να ἔρθει. Γι' αὐτό ας πετάξουμε ἀπὸ πάνω μας τα ἔργα τοῦ σκότους κι ας φορέσουμε τα ὄπλα τοῦ φωτός. Η διαγωγή μας ας εἶναι κόσμια, τέτοια που ταιριάζει στο φως. Ας πάψουν τα φαγοπότια και τα μεθύσια, η ασύδοτη κι ἀκόλαστη ζωὴ, οι φιλονικίες κι οι φθόνοι.»

Από την Αγία Γραφή

Κήρυγμα Ευαγγελικό
Άγιος Νικόλαος Βελιμίροβιτς

Κυριακή της Τυροφάγου

(Ματθαίου στ', 14-21)

Αν συγχωρήσετε τα αμαρτήματα που σας έκαναν οι άλλοι, θα συγχωρήσει και ο ουράνιος Πατέρας τα δικά σας αμαρτήματα· αν όμως εσείς δε συγχωρήσετε τα αμαρτήματα των άλλων, ούτε και τα δικά σας αμαρτήματα θα συγχωρήσει ο ουράνιος Πατέρας.

Έτσι αρχίζει το σημερινό ευαγγέλιο. Γιατί αρχίζει έτσι; Ίσως διερωτηθείς: Τι σχέση έχει αυτό με τη νηστεία; Συνδέεται και μάλιστα πολύ στενά. Υπάρχει επίσης πολύ στενή σχέση ανάμεσα στη νηστεία και στο τέλος του σημερινού ευαγγελίου, όπου δεν αναφέρεται η νηστεία, αλλά η θησαύριση των αγαθών όχι στη γη αλλά στον ουρανό, εκεί όπου ούτε ο σκόρος ή η σαπίλα μπορούν ν' αφανίσουν, αλλ' ούτε οι κλέφτες να κλέψουν.

Όταν τη νηστεία την κατανοούμε όπως πρέπει, με χριστιανική κι όχι με νομικίστικη αντίληψη, δηλαδή με φαρισαϊκό τρόπο, τότε η συγχώρηση των προσβολών και η αποχή από την απληστία είναι νηστεία και μάλιστα η πιο σπουδαία νηστεία ή, αν θέλεις, ο πολυτιμότερος καρπός της νηστείας. Η αποχή μόνο από τροφή, αν δεν αποφεύγουμε ταυτόχρονα την ανταπόδοση στις προσβολές που μας έκαναν ή αν προσκολλιόμαστε στα εγκόσμια πλούτη, έχει πραγματικά πολύ λίγη αξία.

Ο Κύριος δε μας δίνει εντολή με τη δύναμη της αυθεντίας Του όταν λέει πως πρέπει να συγχωρούμε τις αμαρτίες των ανθρώπων. Μας αφήνει στην ελεύθερη επιλογή μας να συγχωρήσουμε ή όχι. Την ελευθερία μας δε θα την παραβιάσει, δε θα μας πιέσει να κάνουμε κάτι, γιατί τότε το έργο αυτό δε θα είναι δικό μας αλλά δικό Του. Και τότε δε θα έχει την αξία που θα είχε αν το κάναμε ελεύθερα, με τη θέληση μας. Είναι αλήθεια ότι τις εντολές δεν τις δίνει με δύναμη εξουσίας, με αυθεντία. Απλά μάς επισημαίνει τι

θα πάθουμε σε αντίθετη περίπτωση: Ουδέ ὁ πατήρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν. Και ποιος ἄλλος, ἔκτος ἀπὸ τον Θεό, θα συγχωρήσει τις αμαρτίες μας; Κανένας, ούτε στον ουρανό ούτε στη γη. Κανένας απολύτως.

Οι ἄνθρωποι δε θα μας συγχωρήσουν, επειδή δεν τους συγχωρήσαμε. Ο Θεός δε θα μας συγχωρήσει, αφού οι ἄνθρωποι δε μας συγχωρούν. Πού βρισκόμαστε τότε και πού θα βρεθούμε; Θα περάσουμε τις μέρες μας κάτω ἀπὸ ένα βουνό αμαρτίες. Και στην ἄλλη ζωή το βάρος αὐτοῦ του βουνού θα βαρύνει ἀκόμα περισσότερο, σε ὅλη την αἰωνιότητα. Γι' αὐτό ας ασκηθούμε να μην ανταποδίδουμε προσβολές στις προσβολές και κακό στο κακό ἢ να πληρώνουμε την αμαρτία με αμαρτία.

Και συνεχίζει ο Κύριος: Ὅταν νηστεύετε, δεν πρέπει να φαίνεστε σκυθρωποί και κατηφείς, ὅπως οι υποκριτές. Αὐτοὶ αλλοιώνουν το πρόσωπό τους για να φαίνεται μαραμένο, ὥστε να δείξουν στους ἀνθρώπους πως νηστεύουν. Αὐτοὶ ὅ,τι μισθὸ εἶχαν να πάρουν, τον πήραν ἤδη.

Οι υποκριτές δε νηστεύουν για τον Θεό, ούτε για την ψυχὴ τους. Αὐτοὶ το κάνουν ἀπὸ ἀνθρωπαρέσκεια, για να τους βλέπουν οι ἄνθρωποι ὅτι νηστεύουν και να τους ἐπαινοῦν. Παραμορφώνουν τα πρόσωπά τους, τα κάνουν να φαίνονται χωρὰ και λυπημένα, κάτισχνα και μαραμένα. Δεν πλένουν τα πρόσωπα τους, ούτε και χρησιμοποιοῦν ἀρώματα. Κι οι ἄνθρωποι τούς κοιτάζουν και τους θαυμάζουν, τους ἐπαινοῦν. Οι ἄνθρωποι τους ανταμείβουν με τον θαυμασμό τους, τους δίνουν το τίμημα της νηστείας τους. Τι σὸι πληρωμὴ ἀναζητοῦν για την ψυχὴ τους; Αφού δε νήστεψαν για χάρη της ψυχῆς τους ἀλλὰ για χάρη των ἀνθρώπων. Κι οι ἄνθρωποι τους ἐγκωμίασαν γι' αὐτό, τους πλήρωσαν. Την ανταμοιβή τους την ἔλαβαν. Ο Θεός δεν τους χρωστά τίποτα, ούτε και θα τους ανταμείψει στη μέλλουσα ζωή για τη νηστεία τους.

Συνεχίζει ο Κύριος : Εσύ ὅταν νηστεύεις, να περιποιείσαι τα μαλλιά σου και να πλένεις το πρόσωπό σου, για να μη δείχνεις στους ἀνθρώπους πως νηστεύεις. Αὐτό ας το βλέπει ο ουράνιος Πατέρας σου που βλέπει και τα πιο ἀπόκρυφα πράγματα. Κι Εκείνος που βλέπει τα κρυφά, θα σου ανταποδώσει τον κόπο της νηστείας σου φανερά.

Αυτός είναι ο πιο σπουδαίος κανόνας που μας έχει δοθεί για τη νηστεία. Κι η άμεση σημασία του είναι καθαρή. Τη νηστεία την κάνεις για τον Θεό και για τη σωτηρία της ψυχής σου, όχι για τους ανθρώπους. Δεν έχει καμιά εντελώς αξία αν οι άνθρωποι βλέπουν ή ξέρουν πως εσύ νηστεύεις. Κι είναι πραγματικά πολύ πιο καλό για σένα να μην ξέρουν. Από τους ανθρώπους δεν περιμένεις καμιά ανταμοιβή για τη νηστεία σου. Τι μπορούν να σου δώσουν εκείνοι, αφού περιμένουν, όπως και συ, τα πάντα από το Θεό; Εκείνο που έχει σημασία, που αξίζει, είναι να βλέπει και να γνωρίζει ο Θεός. Κι ο Θεός θα δει οπωσδήποτε. Είναι αδύνατο να κρύψεις κάτι απ' Αυτόν. Γι' αυτό μην επιδείχνεις τη νηστεία σου με οποιοδήποτε τρόπο.

Τα λόγια αυτά του Χριστού όμως (ἄλειψαί σου τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ πρόσωπόν σου νίψαι), που ειπώθηκαν τόσο επιγραμματικά, έχουν και το δικό τους βαθύτερο εσωτερικό νόημα. Αν ο Κύριος είχε κατά νου μόνο το σωματικό κεφάλι και πρόσωπο, σίγουρα δε θα μας έδινε την εντολή πως, όταν νηστεύουμε, πρέπει ν' αλείψουμε το κεφάλι και να λούζουμε το πρόσωπο μας. Θα είχε πει πως, σχετικά με τούς καρπούς της νηστείας, είναι εντελώς δευτερεύουσας σημασίας το γεγονός πως αλείφουμε ή όχι το κεφάλι μας, λούζουμε ή δε λούζουμε το πρόσωπο μας. Είναι φανερό πως στα λόγια αυτά κρύβεται ένα άλλο, μυστικό νόημα. Διαφορετικά, αυτός που εξηγεί τις εντολές του Χριστού επιφανειακά κι όταν νηστεύει αρχίζει ν' αλείφει με λάδι το κεφάλι του και να λούζει το πρόσωπο του, θα πέσει στην αντίθετη μορφή της υποκρισίας. Γιατί θα φανερώνει πάλι στους ανθρώπους τη νηστεία του, αλλά με διαφορετικό τρόπο.

Ἄλειψαί σου τὴν κεφαλὴν επομένως σημαίνει: Χρίσε τον νου σου με το Ἅγιο Πνεῦμα. Το κεφάλι υπονοεί τον νου, την ψυχή ολόκληρη. Το άρωμα του μύρου με το οποίο χρίζεται το κεφάλι υποδηλώνει το Ἅγιο Πνεῦμα. Κι αυτό σημαίνει πως πρέπει ν' απέχεις από κάθε πονηρή σκέψη και ν' αποφεύγεις κάθε αργό και άσεμνο λόγο. Αντίθετα μάλιστα, πρέπει να γεμίζεις τον νου σου με σκέψεις θεϊκές, με στοχασμούς ιερούς για την αγνότητα, την πίστη, την αγάπη και όλα εκείνα που προσελκύουν το Ἅγιο Πνεῦμα. Το ίδιο να κάνεις και με τη γλώσσα σου, αφού νους και γλώσσα είναι το ίδιο. Φρόντιζε είτε ν' απέχεις εντελώς από

το να μιλάς ή, όταν διακόπτεις τη σιωπή σου, να λες μόνο όσα αναφέρονται στη δόξα του Θεού και τη σωτηρία των ανθρώπων. Μα και με την καρδιά σου το ίδιο πρέπει να κάνεις. Ν' απέχεις από τον φθόνο και την κακία, τη ζήλεια και την υπερηφάνεια, τις βλασφημίες και τις ύβρεις εναντίον του Θεού και των ανθρώπων, από κάθε αμαρτία ή και αμαρτωλή επιθυμία, από κάθε πάθος και λαγνεία. Φυλάξου απ' όλ' αυτά και άφησε ελεύθερο το Άγιο Πνεύμα να φυτέψει στην καρδιά σου κάθε αγαθό και θεϊκό δέντρο, κάθε θεάρεστο και ουράνιο άνθος. Με τον ίδιο τρόπο να χρησιμοποιήσεις τη θέληση της ψυχής σου. Νήστεψε από κάθε αμαρτωλή κλίση, από κάθε αμαρτωλή πράξη, φύλαξε τον εαυτό σου από κάθε πονηρό. Έτσι θα επιτρέψεις στο Άγιο Πνεύμα να χρίσει τη σκληρυσμένη καρδιά σου με το άγιο μύρο, να γειάνει τις πληγές της, να τη στρέψει προς έργα αγαθά και να τη γεμίσει με πόθο για οτιδήποτε καλό και θεάρεστο.

Αυτό είναι το νόημα της φράσης ἄλειψαί σου τὴν κεφαλὴν. Με άλλα λόγια μας λέει ο Χριστός πως πρέπει να χαλιναγωγήσουμε και να περιορίσουμε από κάθε κακία τον εσωτερικό μας άνθρωπο, που αξίζει περισσότερο απ' οτιδήποτε άλλο, και να τον στρέψουμε προς κάθε αγαθό.

Τώρα, τι σημαίνουν τα λόγια και το πρόσωπόν σου νίψαι;

Το πρόσωπο υποδηλώνει τον εξωτερικό, τον σωματικό και αισθησιακό άνθρωπο – το σώμα του ανθρώπου. Η ψυχή αποκαλύπτεται στον κόσμο μέσα από το σώμα. Για τον Θεό, πρόσωπο του ανθρώπου είναι η ψυχή, για τον κόσμο όμως είναι το σώμα. Με τις σωματικές αισθήσεις και τα αισθητήρια όργανα δείχνουμε στον κόσμο τι σκεφτόμαστε, τι νιώθουμε και τι θέλουμε. Η γλώσσα λέει όσα ο νους σκέφτεται, τα μάτια δείχνουν τα αισθήματα της καρδιάς και τα πόδια οδηγούν εκεί που η ψυχή θέλει.

Το πρόσωπόν σου νίψαι σημαίνει: Να καθαρίσεις το σώμα σου από τη διάπραξη κάθε αμαρτίας, κάθε ακαθαρσίας και κάθε πονηρίας. Φύλαξε τις αισθήσεις σου από κάθε τι το επιπόλαιο και επικίνδυνο. Περιορίσε τα μάτια σου ώστε να μην περιεργάζονται διαρκώς τα περιέργα αυτού του κόσμου. Περιορίσε τ' αυτιά σου να μην ακούνε αυτά που δε συντελούν στην ψυχική σου σωτηρία. Περιορίσε τη μύτη σου, ώστε η ψυχή σου να μην οσμίζεται το

άρωμα αυτού του κόσμου, που γρήγορα μεταβάλλεται σε βρωμιά. Περιορίσε το στομάχι σου, για να μην επιθυμείς συνέχεια περισσότερη τροφή και ποτό. Χαλιναγώγησε το σώμα σου ολόκληρο, να μη γίνει ευαίσθητο και απαιτεί από σένα περισσότερα από εκείνα που είναι απαραίτητα για την επιβίωσή του. Πρέπει να συγκρατήσεις τα χέρια σου ώστε να μη χτυπάνε και βασανίζουν ανθρώπους ή και ζώα. Συγκράτησε τα πόδια σου για να μη σε οδηγούν στην αμαρτία, σε ανόητες ψυχαγωγίες και άθρες διασκεδάσεις, σε τσακωμούς και σε κλοπές. Σε αντίθεση προς όλ' αυτά, πρέπει ν' αλλάξεις το σώμα σου ολόκληρο, να το κάνεις πραγματικό ναό της ψυχής κι όχι ταβέρνα όπου συχνάζουν οι ληστές για να μοιράσουν τα κλοπιμαία τους και να σχεδιάσουν καινούργιες εξορμήσεις. Το σώμα σου πρέπει να το κάνεις ναό του Ζώντος Θεού.

Αυτό το νόημα έχουν τα λόγια το πρόσωπόν σου νίψαι. Αυτή είναι η νηστεία που οδηγεί στη σωτηρία. Αυτή τη νηστεία συνιστά ο Κύριος. Μια νηστεία που είναι ελεύθερη από υποκρισία, που εκβάλλει τα πονηρά πνεύματα και βοηθά τον άνθρωπο να καταγάγει ένδοξη νίκη, που θα του αποφέρει πλούσιους καρπούς, τόσο στην παρούσα ζωή όσο και στη μέλλουσα.

Αξίζει να επισημάνουμε πως ο Κύριος μιλάει πρώτα για το κεφάλι κι ύστερα για το πρόσωπο, πρώτα για την ψυχή κι ύστερα για το σώμα. Οι υποκριτές νήστευαν μόνο σωματικά κι έδειχναν τη νηστεία τους στους ανθρώπους με σωματικά μέσα. Ο Χριστός αντίθετα, βάζει την πνευματική νηστεία στην πρώτη θέση. Πρώτη τοποθετεί τη νηστεία της ψυχής κι έπειτα την εξωτερική, του σώματος. Μ' αυτό δε θέλει να υποβαθμίσει τη σωματική νηστεία -αφού κι ο ίδιος άσκησε τη νηστεία αυτή- αλλά για να καθαρίσει πρώτα την ψυχή κι έπειτα τον καθρέφτη της ψυχής.

Ο άνθρωπος πρέπει ν' αγωνιστεί, να ενστερνιστεί τη νηστεία πρώτα με τον νου, την καρδιά και τη θέλησή του και μετά να την εφαρμόσει πρόθυμα με το σώμα, όπως κάνει κι ο καλλιτέχνης, που πρώτα μορφώνει την εικόνα στην ψυχή του και μετά την πραγματοποιεί με τα χέρια του.

Η σωματική νηστεία πρέπει να γίνεται με χαρά, όχι με λύπη. Αυτός είναι ο λόγος που ο Κύριος χρησιμοποιεί τις λέξεις αλειψαι

και νίψον. Όπως οι ουσίες αυτές δίνουν ευχαρίστηση και ξεκούραση στο σώμα έτσι και η νηστεία, τόσο η σωματική όσο κι η ψυχική, πρέπει να δίνει χαρά κι ευχαρίστηση στην ψυχή του ανθρώπου. Η νηστεία είναι όπλο, ένα πολύ δυνατό όπλο στον πόλεμο με τα πονηρά πνεύματα.

Η λαιμαργία κάνει μελαγχολικό τον άνθρωπο, τον φοβίζει, ενώ η νηστεία τον ευφραίνει, του δίνει κουράγιο. Η λαιμαργία προκαλεί κι άλλη λαιμαργία, ακόμα μεγαλύτερη, ενώ η νηστεία ενισχύει την αντοχή, την κάνει πιο ισχυρή. Ο βασιλιάς Δαβίδ άσκησε τη νηστεία τόσο πολύ, ώστε αναφώνουσε ο ίδιος: «τὰ γόνατά μου ἠσθένησαν ἀπὸ νηστείας» (Ψαλμ. ρη' 24). Όταν ο άνθρωπος συνειδητοποιεί τη χάρη που λαμβάνει από τη νηστεία, τότε θέλει να νηστεύει όλο και περισσότερο. Κι οι δωρεές που φέρνει η νηστεία είναι αμέτρητες.

Με τη νηστεία ο άνθρωπος ελαφραίνει και το σώμα και το πνεύμα του από το βάρος του πνευματικού σκότους και παχύτητας. Το σώμα του γίνεται ελαφρύ, ζωντανό και το πνεύμα του φωτεινό και καθαρό.

Με τη νηστεία ο άνθρωπος υψώνει την ψυχή του πάνω από τα γήινα δεσμά και εισχωρεί μέσα από το σκότος της κτηνώδους ζωής στο φως της βασιλείας του Θεού, στην αληθινή του πατρίδα.

Η νηστεία ενισχύει τον άνθρωπο, τον κάνει αποφασιστικό και θαρραλέο μπροστά σε δαίμονες και ανθρώπους.

Η νηστεία κάνει τον άνθρωπο γενναίοδωρο, πράο, εύσπλαχνο και υπάκουο.

Με τη νηστεία ο Μωυσής αξιώθηκε να λάβει τις δέκα εντολές από τον ίδιο τον Θεό.

Με τη νηστεία ο Ηλίας έκλεισε τους ουρανούς και δεν έβρεξε για τρία χρόνια. Με τη νηστεία προκάλεσε τη φωτιά που έπεσε από τον ουρανό πάνω στους ειδωλολάτρες. Με τη νηστεία εξαγνίστηκε τόσο πολύ, ώστε αξιώθηκε να συνομιλήσει στο όρος Χωρήβ με τον Θεό.

Με τη νηστεία ο Βασιλιάς Δαβίδ ύψωσε την καρδιά του στον Κύριο και η χάρη του Θεού τον επισκίασε. Έτσι έγραψε και έψαλε τους γλυκύτατους και ανυπέμβλητους ψαλμούς που ανύψωναν όλους τους προ Χριστού ανθρώπους στον Θεό.

Με τη νηστεία η πόλη της Νινευί σώθηκε από την καταστροφή που είχε προφητέψει ο προφήτης Ιωνάς.

Με τη νηστεία ο Ιωάννης ο Βαπτιστής έγινε ο «μείζων ἐν γεννητοῖς γυναικῶν».

Οπλισμένοι με τη νηστεία ο όσιος Αντώνιος συνέτριψε τις ορδές των δαιμόνων και τις εκδίωξε. Αλλά τι λέω; Μόνο ο όσιος Αντώνιος; Αμέτρητο πλήθος χριστιανών αγίων, άνδρες και γυναίκες, εξαγνίστηκαν με τη νηστεία, ενδυναμώθηκαν με τη νηστεία και έγιναν οι μεγαλύτεροι ήρωες στην ανθρώπινη ιστορία. Γιατί κατόρθωσαν να κατανικήσουν εκείνον που ήταν ο ανυπέρβλητος εχθρός τους: τον εαυτό τους. Και με τη νίκη κατά του εαυτού τους, κατατρόπωσαν ταυτόχρονα τον κόσμο και τον σατανά.

Ο Άγιος Βασίλειος λέει: «Η νηστεία ενδυναμώνει τον νου».

Ο Άγιος Διόδωρος: «Οι πραγματικοί ασκητές απέχουν από τροφές όχι επειδή λογαριάζουν τις ίδιες σαν κάτι κακό, αλλά επειδή με την αποχή και την εγκράτεια θέλουν να χαλιναγωγήσουν τα φλεγόμενα μέλη τους».

Και σε τελευταία ανάλυση, ο ίδιος ο Κύριος δεν ξεκίνησε το θείο έργο της σωτηρίας του ανθρώπινου γένους με μια μακρά, σαρανताήμερη νηστεία; Μ' αυτόν τον τρόπο δε μας έδειξε καθαρά πως ως χριστιανοί πρέπει να κάνουμε σοβαρό ξεκίνημα με τη νηστεία; Πρώτα η νηστεία. Και μετά όλα τ' άλλα έρχονται μαζί της. Με το δικό Του παράδειγμα ο Κύριος μας δίδαξε πόσο σπουδαίο όπλο είναι η νηστεία. Με το όπλο αυτό κατατρόπωσε τον σατανά στην έρημο και αντιμετώπισε τα τρία σατανικά πάθη με τα οποία τον πείραξε ο διάβολος, δηλαδή τα πάθη της άνεσης, της φιλοδοξίας και της φιλαργυρίας. Αυτές είναι οι τρεις ολέθριες πλεονεξίες, οι τρεις μεγαλύτερες παγίδες που μέσα τους προσπαθεί ο εχθρός του ανθρώπινου γένους να παγιδεύσει τους στρατιώτες του Χριστού. Η φιλαργυρία ανοίγει την πόρτα και σε άλλα πάθη. Σύμφωνα με τα λόγια του αποστόλου, είναι «ρίζα πάντων τῶν κακῶν» (Α' Τιμ. στ' 10). Γι' αυτό κι ο Κύριος τελειώνει τη διδαχή Του για τη νηστεία με την προειδοποίηση να μην αγαπάμε το χρήμα, ν' αποφεύγουμε την ολέθρια συγκέντρωση υλικών αγαθών,

που απομακρύνει την καρδιά μας από τον Θεό και την προσκολλά στη γη. Μη μαζεύετε θησαυρούς στη γη, που κινδυνεύουν να καταστραφούν από τον σκόρο ή να κλαπούν από τους ληστές. Είναι καλύτερα να μαζεύετε θησαυρούς στον ουρανό, όπου δεν κινδυνεύουν ούτε από σκόρο ούτε από ληστές. Γιατί εκεί που βρίσκεται ο θησαυρός σας, εκεί θα είναι προσκολλημένη κι η καρδιά σας.

Όποιος συνάζει επίγεια αγαθά, είναι σα να συγκεντρώνει φόβο και βάσανα. Χάνεται ο ίδιος μέσα στους θησαυρούς του, η καρδιά του μοιάζει να 'ναι καλυμμένη με σκόνη. Ο όσιος Πέτρος ο Δαμασκηνός λέει: «Πολλοί άγιοι τον παλιό καιρό, είναι αλήθεια ότι κατείχαν μεγάλα πλούτη, όπως ο Αβραάμ, ο Ιώβ, ο Δαβίδ και πολλοί άλλοι. Δεν είχαν όμως το πάθος του πλουτισμού, γιατί λογάριζαν όλα τα πλούτη τους σαν αγαθά και υπάρχοντα του Θεού».

Βρισκόμαστε πάντα μαζί με τους θησαυρούς μας, είτε αυτοί βρίσκονται στη γη είτε στον ουρανό. Η σκέψη μας είναι στους θησαυρούς μας, η καρδιά μας επίσης, το ίδιο κι η θέλησή μας – είτε στη γη είτε στον ουρανό. Αν συγκεντρώνουμε θησαυρούς στη γη, για κάποιο διάστημα θα είμαστε πλούσιοι, στην αιωνιότητα όμως θα 'μαστε φτωχοί. Αν συνάζουμε θησαυρούς στον ουρανό, θα 'μαστε στερημένοι για κάποιο διάστημα στη γη, αλλά πλούσιοι στην αιωνιότητα. Στη θέλησή μας υπόκειται να διαλέξουμε το ένα ή το άλλο. Στην ελευθερία της επιλογής αυτής βρίσκεται η δόξα μας, καθώς και τα βάσανά μας. Αν διαλέξουμε τους αιώνιους θησαυρούς, που δεν κινδυνεύουν ούτε από τον σκόρο ούτε από τους ληστές, η δόξα μας θα 'ναι αιώνια. Αν όμως διαλέξουμε τους άλλους θησαυρούς, που πρέπει να τους προστατεύουμε από τον σκόρο και τους ληστές, αιώνια θα είναι τα βάσανά μας.

Το βαθύτερο νόημα των επίγειων θησαυρών περιλαμβάνει βέβαια και κάθε εγκόσμια γνώση, επιστήμη και πολιτισμό, όταν αυτά διαχωρίζονται από τον Θεό και το ευαγγέλιο. Η λήθη καταστρέφει τον θησαυρό αυτόν όπως ο σκόρος, οι δυστυχίες και τα βάσανα της ζωής τον σαπίζουν όπως η σκουριά, και το πονηρό πνεύμα τον υποσκάπτει και τον κλέβει σαν κλέφτης και ληστής. Το να διαλέξουμε τον ουράνιο θησαυρό, σύμφωνα με

το βαθύτερο νόημα των λόγων του Κυρίου, σημαίνει να εμπλουτίσουμε τον νου μας με τη γνώση της ύπαρξης του Θεού και του θελήματός Του, να γεμίσουμε τις καρδιές και τις ψυχές μας με τη γνώση του ευαγγελίου, αφού τέτοιος θησαυρός δεν εκτίθεται για να φθαρεί ή να κλαπεί. Όταν αποκτήσουμε τέτοιο θησαυρό, τον αποθέτουμε αμέσως στα χέρια του Θεού για ασφαλή φύλαξη. Και ό,τι φυλάει ο Θεός, δεν έχει κίνδυνο ούτε από σκόρο ούτε κι από ληστές.

Όσο έχουμε ακόμα καιρό, ας ανοίξουμε τα μάτια μας. Ας πιστέψουμε με σιγουριά πως η τελική νίκη δεν ανήκει στον σατανά και τους υπηρέτες του, αλλά στον Χριστό, τον βασιλιά και αρχηγό μας. Ας κάνουμε γρήγορα λοιπόν, ας αναλάβουμε το νικηφόρο όπλο με το οποίο μας όπλισε ο Χριστός για τη μάχη, την πολύτιμη νηστεία.

Ας αποφύγουμε το υπερβολικό φαγητό και ποτό για να μην αποκάμει η καρδιά μας, για να μη βυθιστεί στο σκοτάδι και τη φθορά.

Ας μην επιδιώξουμε επίγειους θησαυρούς, για να μην επιτρέψουμε στον σατανά να μας κάνει να παραιτηθούμε από τη μάχη και να μας απομακρύνει από τον Χριστό.

Κι όταν νηστεύουμε, ας μην το κάνουμε για να μας επαινέσουν οι άνθρωποι αλλά για τη σωτηρία της ψυχής μας και για τη δόξα του Κυρίου και Σωτήρα μας Ιησού Χριστού, που τον δοξολογούν οι άγγελοι στον ουρανό και οι όσιοι και δίκαιοι στη γη, μαζί με τον Πατέρα και το Άγιο Πνεύμα, την ομοούσια και αδιαίρετη Τριάδα τώρα και πάντα και στους αιώνες των αιώνων. Αμήν.

Πηγή: Άγιος Νικόλαος Βελιμίροβιτς, Καιρός μετανοίας: Από την Κυριακή του Τελώνου και Φαρισαίου ως την Μεγάλη Παρασκευή: Ομιλίες Β΄, 1η έκδ., Εκδόσεις: ΠΕΤΡΟΣ ΜΠΟΤΣΗΣ, Αθήνα, 2010

ΘΑΥΜΑΣΤΟΣ Ο ΘΕΟΣ ΕΝ ΤΟΙΣ ΑΝΤΙΟΙΣ ΑΥΤΟΥ

Από την αδικία στη σωτηρία «Χαρά και ειρήνη πάντα νουν υπερέχουσα» (Μέρος Γ')

Νικολάου μητροπολίτου Μεσογαίας και Λαυρεωτικής

Έχω κι άλλον έναν τέτοιο φίλο. Αυτός αρνείται να καθήσει σε καροτσάκι, για να μην καθηλωθεί. Έχει άλλα τέσσερα αδέρφια και δύο πεντάγλυκους γονείς. Είναι φοιτητής της Νομικής και ο πατέρας του με τη βοήθεια της μητέρας ή κάποιου άλλου τον σέρνει κυριολεκτικά όπου χρειάζεται σε καθημερινή βάση. Τα πόδια του αδυνατούν εντελώς να τον στηρίξουν, δεν μπορεί να πατήσει, ούτε να τα κουνήσει. Παντού πηγαίνει κουβαλητός. Με πολλή δυσκολία, αν τον βάλουν να καθίσει, μπορεί να κρατηθεί σε αυτήν τη στάση. Μυαλό ξυράφι. Ψυχολογικά τέλειος. Χαμόγελο λίγο άκομψο λόγω των μυϊκών προβλημάτων στο πρόσωπο, αλλά το πιο μόνιμα χαρούμενο και εκφραστικό που υπάρχει. Σε κάθε προκλητική ερώτηση, ετοιμόλογα απαντά γεμάτος καλοσύνη, ευτυχία και αισιοδοξία.

-Καλέ μου φίλε, Νεκτάριε, πόσο χαίρομαι που σε βλέπω.

-Εγώ να δείτε. Πετάω από τη χαρά μου.

-Δεν σε κουράζει, που τόσο ταλαιπωρείσαι, που ξοδεύεις τόσο χρόνο για λίγα λεπτά συνάντησης;

-Τα λίγα λεπτά συνάντησης αξίζουν περισσότερο από κάθε ταλαιπωρία. Τι λέω; Δεν υπάρχει ταλαιπωρία. Μόνο χαρά, μόνο ευτυχία. Είμαι πολύ ευτυχισμένος. Βοηθάει κι ο μπαμπούλης μου. Δόξα τω Θεώ.

-Δόξα τω Θεώ για τον πατέρα σου;

-Και για τον πατέρα μου και για όλα. Είναι πολύ καλός σε μένα ο Θεός. Μου έχει δώσει δύο σπουδαίες πατερίτσες. Την αγάπη όλων σας και την πίστη μου. Με αυτές κάνω τα βήματά μου σ' αυτή τη ζωή. Χαίρομαι αφάνταστα. Μου έρχεται να τρέξω. Νομίζω θα τα καταφέρω. Τι λέω; Αφού ήδη τρέχω.

-Δεν μου λες; Σε βλέπω πάντοτε χαρούμενο. Δεν χάνεις ποτέ το ηθικό σου; Δεν πέφτεις ποτέ;

-Ποτέ, απαντάει κοφτά. Είμαι ευτυχισμένος.

Του πρότεινα να συνδεθεί με μια ζωντανή νεανική παρέα, τη

φροντίδα της οποίας έχει ένας νεαρός κληρικός, γεμάτος ζήλο και αυθεντικότητα. Τον έστειλα όχι τόσο για να βοηθηθεί όσο για να βοηθήσει. Εκεί ανέβασε το πνευματικό δυναμικό ολόκληρης της συντροφιάς. Με τον τρόπο του, με το ύφος του, με την εσωτερική δύναμή του, με την ελευθερία και ανωτερότητά του, με την πηγαιότητα της χαράς του, τους άλλαξε την προοπτική, τους προσγείωσε στη ζωή, τους έδειξε τι σημαίνει αλήθεια και χαρά. Αγάπησε και αγαπήθηκε υπέρμετρα.

Προ καιρού έστειλε ένα γράμμα στον ιερέα, γραμμένο με μεγάλη πηγαιότητα:

«Σεβαστέ πνευματικέ μας, πατέρα Γεώργιε, φιλώ το χέρι σας και ζητώ την ευχή σας.

Θέλω να σας ευχαριστήσω για το μεγάλο δώρο που μου κάνατε, την Καινή Διαθήκη, που ποτέ δεν είχα μελετήσει. Έγινε η συντροφιά μου και η γλυκιά παρηγοριά μου. Κάθε κομμάτι που μελετώ είναι και μια δροσερή ανάσα στη ζωή μου. Την ημέρα και τη νύχτα πλέον δεν φοβάμαι. Όταν την αγγίζω με το χέρι μου, ο φόβος της αβεβαιότητας για το μέλλον μου εξαφανίζεται.

Θέλω να σας βεβαιώσω ότι από την ημέρα που σας γνώρισα, η πατρική φωνή σας και εκείνη η απέραντη αγκαλιά αγάπης με έχουν κάνει απέραντα ευτυχισμένο. Επίσης, θέλω να σας ευχαριστήσω θερμά, μέσα από την ψυχή μου, και για όσα μεγάλα μου προσφέρετε.

Θέλω, επιθυμώ, με όλο το είναι της ψυχής μου, να σας βλέπω, να σας ακούω, να σας αγγίζω, όσο πιο συχνά μπορούν και οι γονείς μου να με φέρνουν όπου θα βρίσκεστε εσείς.

Σεβαστέ, αγαπημένε μας πατέρα, ζητώ την ευχή σας, και είμαι βέβαιος ότι νοερά θα φτάνει στην ψυχή μου τη στιγμή που θα διαβάσετε αυτές τις γραμμές, κλέβοντας λίγο από τον πολύτιμο χρόνο σας.

Σας ευχαριστώ θερμά,
Νεκτάριος»

Με όλα αυτά, τον Νεκτάριο δεν μπορείς να τον λυπηθείς. Ούτε τον φοβάσαι. Αισθάνεσαι ότι έχει ανεξάντλητα αποθέματα αντοχών. Τίποτα δεν μπορεί να τον λυγίσει. Απλά τον θαυμάζεις. Θαυμάζεις το πρόσωπο και τη δύναμη της ανθρώπινης φύσης αλλά και την ετερότητα της θεϊκής λογικής. Αυτός αντέχει κι άλλα. Και ο Θεός επιτρέπει πολλά ...

Πριν από λίγο καιρό, εντελώς ξαφνικά, ο πατέρας του έφυγε από αυτόν τον κόσμο από καρδιακή ανακοπή, αφήνοντάς τον χωρίς το στήριγμα της πολύτιμης παρουσίας του, φορτωμένον

από ανησυχίες για το μέλλον του, να σηκώνει με ανυπολόγιστη κατάθεση πνευματικής δύναμης, πίστης και αξιοπρέπειας τη νέα ξαφνική ... «αδικία» του. Δεν αρκούσε το υπόλοιπο δράμα του; Τι χρειαζόταν αυτό το απρόσμενο πικρό συμπλήρωμα; Αυτός έχει τόσο φιλότιμο! Τι θα πείραζε ένα βραβείο παρηγοριάς σε έναν τόσο άριστο μαθητή του πανεπιστημίου του πόνου και της δοκιμασίας; Τελικά δεν πληγώνει τόσο το συμβάν όσο το αίσθημα της αδικίας. Δεν υποφέρεις τόσο από το τι όσο από το γιατί. Ο Νεκτάριος άξιζε καλύτερης τύχης.

Αυτός όμως πορεύεται σταθερά. Επιμένει να σκέφτεται και να λειτουργεί σε άλλες συχνότητες. Τα γιατί δεν τον βασανίζουν καθόλου. Περιμένει ταπεινά στον παρονομαστή του κλάσματος των απαιτήσεων και των δικαιωμάτων αυτής της ζωής, βεβαιώνοντας όλους με το ήθος του ότι η θέση του είναι στον αριθμητή της βασιλείας του Θεού, μαζί με αδικημένους αγίους, με ματωμένους μάρτυρες, με διωγμένους ομολογητές, με δοξασμένους αδικημένους, με το «εσφαγμένον αρνίον» της Αποκαλύψεως, με τον Βασιλέα της δόξης Εσταυρωμένον. Το πρόσωπό του τώρα βγάζει μυστικό μεγαλείο, ιερή έκφραση, μαρτυρική δόξα. Και ο λόγος του αναδίδει υπερκόσμια ελπίδα, ανερμήνευτη χάρι, άλλης διάστασης χαρά. Λάμπει «ωσει πρόσωπον αγγέλου» (Πράξ. στ' 15).

Είναι φοβερό! Πώς αυτοί οι άνθρωποι δεν έχουν τα ίδια ερωτήματα με μας μέσα τους; Πάντα χαμογελαστοί, πάντα χαρούμενοι, πάντα μεγαλειώδεις. Ίσως τελικά για τον Θεό η τραγικότητα του θανάτου ή μιας αναπάντεχης δοκιμασίας να μη ζυγίζει το ίδιο με τη δική μας ζυγαριά. Ίσως γι' αυτόν τον λόγο οι άγιοι εκφράζονται με προκλητικά θετικό τρόπο για τους πειρασμούς, τις θλίψεις και τις δοκιμασίες. «Δόξα τω δεσπότη τω εν φαρμάκοις στριφνοίς την τρυφήν της υγείας προσάγοντι», γράφει ο μέγας ασκητής και ησυχαστής αββάς Ισαάκ (Ασκητικά, σ.199). Ονομάζει τρυφή της πνευματικής ζωής τα πικρά φαρμάκια. Μέτοχοι αυτής της λογικής και εμπειρίας, κάποιοι συνάνθρωποί μας μεταμορφώνουν τις φοβερές δοκιμασίες τους σε εξωτερική εικόνα, με περιεχόμενο όμως αδύναμο να καταστρέψει την ευτυχία της ψυχής τους και με τη ζωή τους αναδίδουν την αίσθηση μιας μυστικής τρυφής, ενώ με τον λόγο τους εκφράζουν μια συνεχή και βαθιά δοξολογία.

Πηγή: απόσπασμα από το βιβλίο «Εκεί που δε φαίνεται ο Θεός»

Αγίου Πορφυρίου

Όταν έλθει η χάρις, λες το όνομα «Χριστός» και γεμίζει ο νους, γεμίζει κι η καρδιά

Μόνο με τη θεία χάρι μπορείς να προσευχηθείς. Καμία προσευχή δεν μπορεί να γίνει χωρίς τη θεία χάρι. Θυμηθείτε τη Σοφία Σειράχ: «Εν γαρ σοφία ρηθήσεται αίνος και Κύριος ευοδώσει αυτήν». Δηλαδή μόνον Αυτός που κατέχει τη θεία σοφία μπορεί να δοξολογήσει, καθώς πρέπει, τον Θεό. Και ο Κύριος μόνο δίδει χάρι προς τούτο. Όταν έλθει η χάρις, όταν έλθει η αγάπη, λες το όνομα «Χριστός» και γεμίζει ο νους, γεμίζει η καρδιά. Η αγάπη αυτή, η λαχτάρα αυτή έχει και βαθμούς. Όταν ζεις αυτή την αγάπη, επιθυμείς ν' αποκτήσεις τα πνευματικά, όταν είσαι ξύπνιος, αλλά τα ίδια βλέπεις και στα όνειρα. Τα πάντα να τα κάνεις μέσα στην αγάπη. Να κινείσαι μέσα στην αγάπη. Από αγάπη στον Θεό να κάνεις τον κόπο, τον κάθε κόπο. Ναι, αισθάνεσαι αγάπη, ευγνωμοσύνη προς τον Θεό, χωρίς να έχεις στον νου σου να επιτύχεις κάτι. Αξία έχει να λες την ευχή με τρυφερότητα ψυχής, με αγάπη, με λαχτάρα, και τότε δεν θα σου φαίνεται κουραστική· όπως όταν λες, «μητέρα μου...πατέρα μου», και νιώθεις πλήρη ανάπαυση.

Όχι λοιπόν βία, για ν' αποκτήσεις την ευχή. Όχι, «θ' αγωνισθώ, για ν' αποκτήσω την ευχή και να κερδίσω τον Παράδεισο». Να μη σκέπτεσαι ότι στον ουρανό θα λάβεις εκατονταπλασίονα. Να λες την ευχή χωρίς υπολογισμούς, χωρίς υστεροβουλίες, όχι για να κερδίσεις κάτι. Κι αν κάνεις χίλιες μετάνοιες για να μπεις στον Παράδεισο, δεν έχει αξία. Να το κάνεις από αγάπη κι αν ο Θεός θέλει να σε βάλει στην κόλαση, ό,τι θέλει ας κάνει. Αυτό σημαίνει ανιδιοτέλεια. Δεν έχει αξία να κάνεις εκατό μετάνοιες και να μη νιώθεις τίποτα. Ας κάνεις είκοσι μόνο ή δεκαπέντε,

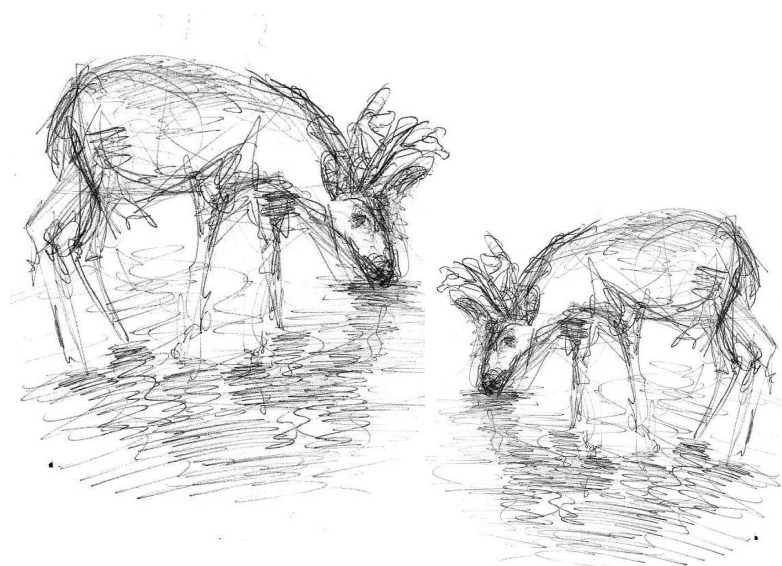
αλλά να γίνονται με συναίσθηση και αγάπη στον Κύριο και με συμμόρφωση στις θείες εντολές Του. Έτσι σιγά-σιγά φεύγουν τα πάθη, υποχωρούν οι αμαρτίες και απαλά-απαλά, χωρίς να σφιγγόμαστε, μπαίνουμε στην προσευχή. Άμα είσαι άδειος, που σημαίνει ότι δεν έχεις αγάπη, και μετάνοιες και προσευχή να κάνεις, τίποτα δεν κάνεις. Και όταν για οποιονδήποτε λόγο έρχεσαι σε κατάνυξη, να μη χάνεις την ευκαιρία να λες την ευχή κι έτσι σιγά-σιγά σου γίνεται βίωμα. Όταν προχωρήσεις, δεν είναι η σκέψη της ευχής που ακούγεται στον νου, αλλά είναι κάτι άλλο. Είναι κάτι που το αισθάνεσαι μέσα σου, αλλά χωρίς εσύ να κάνεις προσπάθεια. Αυτό το «κάτι» είναι η θεία χάρις, που σου χαρίζει ο Χριστός.

Η κατάνυξη είναι πάθος ιερό· υποφέρεις χωρίς να σφίγγεσαι. Εγώ όλα τα εξηγώ με την Αγία Γραφή: «Αλλ' εις των στρατιωτών λόγχη αυτού την πλευράν ένυξε και ευθέως εξήλθεν αίμα και ύδωρ». Κέντησε με το βέλος, με τη λόγχη, κι έκανε πληγή. Αυτή τη ρίζα έχει η λέξη «κατάνυξη», από το ρήμα «νύττω, κατανύττω». Ακούστε με: «Κατανύττω» με μαχαίρι σημαίνει «πληγώνω πολλές φορές». Κιόταν πρόκειται για την ψυχή, το «κατανύττομαι» σημαίνει ότι καταπληγώνομαι απ' την αγάπη του Θεού. «Κατατιτρώσκω», τι πάει να πει; «Τέτρωμαι της σης αγάπης εγώ». «Ωρκισα υμάς, θυγατέρες Ιερουσαλήμ, εν ταις δυνάμεις και εν ταις ισχύσεσι του αγρού· εάν εύρητε τον αδελφιδόν μου, τι απαγγείλητε αυτώ; Ότι τετρωμένη αγάπης εγώ ειμί». Δηλαδή λέει η νύμφη, που ψάχνει να εύρει τον Νυμφίο Χριστό: «Είμαι καταπληγωμένη απ' την αγάπη μου γι' Αυτόν. Πώς να Τον ξεχάσω; Πώς να ζήσω δίχως Αυτόν; Υποφέρω βαθιά, όταν Εκείνος είναι μακριά. Άρα κατάνυξη είναι ένας βαθύς πόνος. Πάθος ιερό.

Ας πάρουμε μία εικόνα απ' τα ανθρώπινα. Ο ερωμένος δεν μπορεί να ζήσει μακριά απ' το αγαπώμενο πρόσωπο, ούτε χρειάζεται να φέρει το πρόσωπο απ' τον νου στην καρδιά, αλλά μόλις δει την ερωμένη, σκιρτάει η καρδιά του. Όταν είναι μακριά και την σκέπτεται, πάλι σκιρτάει

η καρδιά του. Δεν χρειάζεται να κάνει καμία προσπάθεια. Έτσι και με τον Χριστό. Αλλά, βέβαια, εκεί είναι όλα θεία. Θεός έρωσ, θεία αγάπη, όχι σαρκική. Είναι ήρεμη, αλλά και πιο έντονη, πιο βαθιά. Κι όπως στη φυσική αγάπη, όταν δεν βλέπεις το αγαπώμενο πρόσωπο, υποφέρεις, έτσι υποφέρεις κι εδώ. Αλλά κι όπως, όταν είσαι κοντά στο αγαπώμενο πρόσωπο, υποφέρεις από αγάπη και δακρύζεις, έτσι κι εδώ υποφέρεις από αγάπη και, χωρίς να το καταλάβεις, αναλύεσαι σε δάκρυα αγάπης, κατανύξεως, χαράς. Αυτό είναι κατάνυξη. Δεν είναι, όμως, πάντα δάκρυα ή ένδειξη.

Πηγή : Απόσπασμα από το βιβλίο Βίος και Λόγοι Γέροντος Πορφυρίου, Έκδοση Ιεράς Μονής Χρυσοπηγής

**«Αυτά τα παιδιά όταν μεγαλώσουν,
θα γίνουν σερβιτόροι,
ενώ εσύ θα γίνεις σπουδαία επιστήμονας!»**

Έτσι είπε μια μαμά στη δεκάχρονη κόρη της, όταν το κοριτσάκι παραπονέθηκε ότι τα άλλα παιδιά της ηλικίας της παίζουν τα απογεύματα, ενώ αυτή είναι αναγκασμένη να επιλύει μαθηματικά προβλήματα. Την επόμενη μέρα πήγε το κοριτσάκι στη δασκάλα της: «Έτσι είναι κυρία;» Και εμβρόντητη η συνάδελφος δεν ήξερε από πού να αρχίσει...

Το σίγουρο είναι ότι ως γονείς, αλλά και ως εκπαιδευτικοί, δεν έχουμε πάντα την ψυχραιμία, τη νηφαλιότητα, την καθαρότητα μυαλού και την υπομονή για να συντάσσουμε τις τέλειες απαντήσεις στις απορίες και στα παράπονα των παιδιών μας... Παρόλα αυτά, καλό θα ήταν, ακόμα και στις πιο βιαστικές μας απαντήσεις, να μη λέμε ανακρίβειες ή ψέματα στα παιδιά μας και να μη μειώνουμε τους άλλους ανθρώπους, των οποίων οι επιλογές είναι διαφορετικές από τις δικές μας.

Θεωρώ ότι το να μη λέμε ψέματα είναι ευκολότερο να το καταφέρουμε, διότι ευκολότερα μπορούμε να υποψιαστούμε τη ζημιά του στην ψυχή των παιδιών μας. Τα παιδιά μας αργά ή γρήγορα θα καταλάβουν το ψέμα ή την υπερβολή ή την ανακρίβειά μας (που θα την εκλάβουν ως ψέμα) και θα χάσουμε την εμπιστοσύνη τους. Χειρότερη συνέπεια, όμως, κι από την απώλεια της εμπιστοσύνης τους είναι το ότι θα μάθουν κι εκείνα να λένε ψέματα.

Το να μη μειώνουμε τους άλλους, στις απαντήσεις και στα επιχειρήματά μας, είναι σίγουρα δυσκολότερο. Γιατί το να μειώνουμε τους άλλους είναι ο εύκολος τρόπος να πείθουμε ότι η δική μας επιλογή είναι η καλύτερη. Αξίζει, όμως, τον κόπο να το προσπαθούμε κάθε φορά, γιατί έτσι μαθαίνουμε τα παιδιά να

σέβονται τον κάθε άνθρωπο, όσο διαφορετικός κι αν είναι, όσο διαφορετικές επιλογές κι αν κάνει σε σύγκριση με εμάς. Είναι από τα πολυτιμότερα που έχουμε να διδάξουμε στα παιδιά μας. Ο αποτελεσματικότερος τρόπος να διδάξουμε τα παιδιά μας να σέβονται τον κάθε άνθρωπο είναι να είμαστε εμείς άνθρωποι που σεβόμαστε πολύ τα παιδιά μας και όλους τους ανθρώπους που έχουμε ή δεν έχουμε συναντήσει. Όταν λέμε ψέματα σε έναν άνθρωπο, εννοείται ότι δεν τον σεβόμαστε, αντίθετα τον υποτιμούμε και τον εξευτελίζουμε. Άρα η πιο πάνω μητέρα πρώτα δε σεβάστηκε την κόρη της και ύστερα όλους τους υπόλοιπους: τους γονείς που αντί να υποχρεώνουν τα παιδιά τους τα απογεύματα να εξασκούνται στα Μαθηματικά, τα αφήνουν να παίζουν, τους ανθρώπους που είναι σερβιτόροι και όλους γενικά που τολμούν να μην είναι ίδιοι με αυτή.

Ευτυχώς το κοριτσάκι αποφάσισε να καταφύγει στη δασκάλα της, η οποία χωρίς να μειώσει τη μαμά της αλλά και κανέναν άλλον, προσπάθησε να της εξηγήσει τι εννοούσε η μαμά της. Περίπου έτσι: «Από τα λόγια της μαμάς σου, καταλαβαίνω πόσο σημαντικό θεωρεί να συνεχίσεις να ασχολείσαι με τα Μαθηματικά, διότι η ενασχόληση με τα Μαθηματικά καλλιεργεί πολύ τη σκέψη και το μυαλό.» Ύστερα, τη ρώτησε αν αγαπά τα Μαθηματικά και τέλος, την προβλημάτισε για το τι θα μπορούσε να κάνει, για να έχει λίγο ελεύθερο χρόνο τα απογεύματα.

Είναι σίγουρο και αναμενόμενο το ότι κανένας και καμία μας δεν έχει πάντα την κατάλληλη απάντηση, την κατάλληλη αντίδραση, την κατάλληλη αντιμετώπιση. Ο Θεός να φυλάει τα παιδιά μας και να φωτίζει εμάς, για να βλέπουμε τα λάθη μας και για να αναγνωρίζουμε τις αληθινές ανάγκες αυτών των παιδικών ψυχών που επέτρεψε ο Θεός να ζουν στο σπίτι μας ή να βρίσκονται στην τάξη μας.

ΔΧ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΚΟΛΟΥΘΙΩΝ

Ημερομηνία & Ημέρα	Ακολουθία	Μικρός Ναός	Μεγάλος Ναός
1 ΚΥΡΙΑΚΗ ΕΝΑΡΞΙΣ ΤΡΙΩΔΙΟΥ	Όρθρος - Θεία Λειτουργία (Τελώνου και Φαρισαίου) Εσπερινός (Υπαπαντή του Χριστού)	6:30 π.μ. —	7:00 π.μ. 5:00 μ.μ.
2 ΔΕΥΤΕΡΑ	Όρθρος - Θεία Λειτουργία	—	6:30 π.μ.
4 ΤΕΤΑΡΤΗ	Παράκληση στην Υπεραγία Θεοτόκο	—	5:00 μ.μ.
6 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	Εσπερινός (Παρθενίου οσίου, επισκόπου Λαμψάκου)	—	5:00 μ.μ.
7 ΣΑΒΒΑΤΟΝ	Όρθρος - Θεία Λειτουργία Εσπερινός (Ασώτου. Θεοδώρου Στρατηλάτου)	— 5:00 μ.μ.	6:30 π.μ. 5:00 μ.μ.
8 ΚΥΡΙΑΚΗ	Όρθρος - Θεία Λειτουργία	6:30 π.μ.	7:00 π.μ.
9 ΔΕΥΤΕΡΑ	Όρθρος - Παράκληση στη Θεοτόκο Εσπερινός (Χαραλάμπους Ιερομάρτυρος)	7:00 π.μ. —	— 5:00 μ.μ.
10 ΤΡΙΤΗ	Όρθρος - Θεία Λειτουργία	—	6:30 π.μ.
11 ΤΕΤΑΡΤΗ	Παράκληση στην Υπεραγία Θεοτόκο	—	5:00 μ.μ.
13 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	Εσπερινός (Ψυχοσάββατον)	—	5:00 μ.μ.
14 ΣΑΒΒΑΤΟΝ	Όρθρος - Θεία Λειτουργία Εσπερινός (ΑΠΟΚΡΕΩ. Ονησίμου Αποστόλου, Ανθίμου του εν Χίω)	— 5:00 μ.μ.	6:30 π.μ. 5:00 μ.μ.
15 ΚΥΡΙΑΚΗ	Όρθρος - Θεία Λειτουργία	6:30 π.μ.	7:00 π.μ.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2026

Ημερομηνία & Ημέρα	Ακολουθία	Μικρός Ναός	Μεγάλος Ναός
16 ΔΕΥΤΕΡΑ	Όρθρος - Παράκληση στην Υπεραγία Θεοτόκο	7:00 π.μ.	—
18 ΤΕΤΑΡΤΗ	Παράκληση στην Υπεραγία Θεοτόκο	—	5:00 μ.μ.
20 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	Εσπερινός (Πάντων των εν ασκήσει λαμπάντων Οσίων και Θεοφόρων Πατέρων ημών)	—	5:00 μ.μ.
21 ΣΑΒΒΑΤΟΝ	Όρθρος - Θεία Λειτουργία Εσπερινός (ΤΥΡΙΝΗΣ)	— 5:00 μ.μ.	6:30 π.μ. 5:00 μ.μ.
22 ΚΥΡΙΑΚΗ	Όρθρος - Θεία Λειτουργία Κατανυκτικός Εσπερινός	6:30 π.μ. 5:00 μ.μ.	7:00 π.μ. —
23 ΔΕΥΤΕΡΑ	Όρθρος (ΚΑΘΑΡΑ ΔΕΥΤΕΡΑ) - Εσπερινός Μέγα Απόδειπνον	6:30 π.μ. —	— 5:00 μ.μ.
24 ΤΡΙΤΗ	Μέγα Απόδειπνον	—	5:00 μ.μ.
25 ΤΕΤΑΡΤΗ	Όρθρος - Προηγιασμένη Λειτουργία Μέγα Απόδειπνον Προηγιασμένη Λειτουργία	6:30 π.μ. — —	— 4:30 μ.μ. 6:00 μ.μ.
26 ΠΕΜΠΤΗ	Μέγα Απόδειπνον	—	5:00 μ.μ.
27 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	Όρθρος - Προηγιασμένη Λειτουργία Α' Στάση των Χαιρετισμών στη Θεοτόκο	— 6:00 μ.μ.	6:30 π.μ. 6:00 μ.μ.
28 ΣΑΒΒΑΤΟΝ	Όρθρος - Θεία Λειτουργία (Το δια κολλύβων θαύμα του μεγαλομάρτ. Θεοδώρου του Τήρωνος) Εσπερινός (Α' Νηστειών - Της Ορθοδοξίας)	— 5:00 μ.μ.	6:30 π.μ. 5:00 μ.μ.

Απο την Λειτουργική Ζωή της Εκκλησίας

Σοφία Μπεκρή
Φιλολόγος – Θεολόγος

Οι Καταβασίες της Υπαπαντής

Η Υπαπαντή του Κυρίου, η συνάντηση δηλαδή και υποδοχή Του από τον γέροντα Συμεώνα και την προφήτιδα Άννα κατά την αφιέρωσή Του στον Ναό, σύμφωνα με την ιουδαϊκή παράδοση, σαράντα ημέρες μετά από τα Χριστούγεννα, αποτελεί μια μεγάλη Θεομητορική και Δεσποτική εορτή που εορτάζεται στις 2 Φεβρουαρίου. Οι Καταβασίες της Εορτής είναι ποίημα του Αγίου Κοσμά Μελωδού, Επισκόπου Μαΐουμά, και ψαλλονται από τις 15 Ιανουαρίου μέχρι τις 9 Φεβρουαρίου, οπότε και αποδίδεται η εορτή.

Στο παρόν άρθρο θα επιχειρήσουμε μια προσέγγιση των υπέροχων αυτών ύμνων, εμβαθύνοντας στο θεολογικό τους περιεχόμενο, με όχημα τη θαυμάσια ελληνική μας γλώσσα, τη θεραπευαίνίδα του λόγου του Θεού.

Ωδή α', ήχος γ'

Χέρσον άβυσσοτόκον πέδον ήλιος έπεπόλευσέ ποτε· ώσει τείχος γάρ έπάγη εκατέρωθεν ύδωρ λαῶ πεζοποντοποροῦντι και θεαρέστως μέλποντι. Άσωμεν τῶ Κυρίῳ· ένδόξως γάρ δεδόξασται.

Απόδοση: Πάνω στον στέρεο και αβυσσαλέο βυθό της θαλάσσης έρριξε κάποτε ο ήλιος τις ακτίνες του· διότι το νερό έγινε στερεό σαν τείχος δεξιά και αριστερά για τον λαό, που πεζοπορούσε και έψαλλε θεαρέστως· ας ψάλωμε στον Κύριο, διότι έχει δοξαστεί το όνομά του.

Ο ειρμός της α΄ ωδής αναφέρεται, όπως και η παλαιά βιβλική ωδή, στο θαυμαστό γεγονός της μετατροπής της θαλάσσης σε ξηρά κατά τη διάβαση των Ισραηλιτών. Με τη λέξη «αβυσσοτόκος» ο υμνογράφος παρομοιάζει τον βυθό της θαλάσσης με κοιλία μητρός που περισφίγγει σαν βρέφος το νερό στην αγκαλιά της. Αυτόν τον βυθό τον άγγιξε ο ήλιος μία και μοναδική φορά με τις ακτίνες του, όταν η θάλασσα σχίσθηκε διά της ράβδου του Μωϋσέως και έγινε «το ύδωρ αυτής τείχος εκ δεξιών, και τείχος εξ ευωνύμων» προς χάριν του λαού για την διάσωσή του από τους Αιγυπτίους (Εξ., 14, 22).

Ωδή γ΄

Τὸ στερέωμα τῶν ἐπὶ σοὶ πεποιθότων, στερέωσον, Κύριε, τὴν Ἐκκλησίαν, ἣν ἐκτήσω τῷ τιμίῳ σου αἵματι.

Απόδοση: *Εσύ που είσαι το στήριγμα αυτών που σε εμπιστεύονται, στερέωσε, Κύριε, την Εκκλησία, την οποία απέκτησες με το τίμιό σου αίμα.*

Το περιεχόμενο του παρόντος ειρμού συνδέεται με την 3η βιβλική ωδή, που είναι αφιερωμένη στην προφήτιδα Άννα. Ακόμη και λέξεις χρησιμοποιούνται από την παλαιά βιβλική ωδή, όπως «στερέωμα» και «στερέωσον», από τα λόγια της προφήτιδος: «Εστερεύθη η καρδιά μου εν Κυρίω, υψώθη κέρας μου εν Θεώ μου» (Α΄ Βασιλ. β΄ 1). Στερέωμα καλείται ο Χριστός, επειδή σ΄ Αυτόν στηρίζουμε όλοι τις ελπίδες μας και ζητείται από τον Κύριο να διαφυλάξει την Εκκλησία, που απέκτησε ο ίδιος προσφέροντας το τίμιο Αίμα Του. Η τελευταία αυτή φράση του τροπαρίου παραπέμπει στην προτροπή του Παύλου προς τους επισκόπους της Εφέσου: «Προσέχετε ούν εαυτοίς και παντί τω ποιμνίω (...) ποιμαίνειν την εκκλησίαν του Κυρίου και Θεού, ην περιποιήσατο διά του ιδίου αίματος» (Πραξ. κ΄ 29).

Ωδή δ΄

Ἐκάλυψεν οὐρανοὺς ἡ ἀρετὴ σου Χριστέ· τῆς κιβωτοῦ γὰρ προελθῶν τοῦ ἁγιάσματος σου, τῆς ἀφθόρου Μητρός, ἐν τῷ ναῷ τῆς δόξης σου ὠφθης ὡς βρέφος, ἀγκαλοφορούμενος, καὶ ἐπληρώθη τὰ πάντα τῆς σῆς αἰνέσεως.

Απόδοση: *Εκάλυψε ουρανούς η αρετή σου, Χριστέ· διότι, αφού προήλθες από την κιβωτό που αγίασες, δηλαδή την άφθορη Μητέρα σου, φάνηκες στον Ναό της δόξης σου ως βρέφος που το κρατούσαν στην αγκαλιά· και γέμισαν τα πάντα από την δοξολογία σου.*

Για τον ειρμό της δ' ωδής ο υμνογράφος δανείζεται τα λόγια του ποιητού της, του προφήτου Αββακούμ: «εκάλυψεν ουρανούς η αρετή αυτού, και αινέσεως αυτού πλήρης η γη» (Αββ. γ' 3). Κατά τον Άγιο Νικόδημο, η αρετή του Κυρίου είναι τόσο μεγάλη, ώστε σκέπασε τους ουραμούς, τις δυνάμεις των Αγγέλων, που έφριξαν για το μέγεθος του μυστηρίου της Θείας Οικονομίας (Αγ. Νικοδήμου, Εορτοδρόμιον, σελ. 217). Η Παναγία ονομάζεται «κιβωτός του αγιάσματος» από τον ψαλμό του Δαυΐδ, «συ και η κιβωτός του αγιάσματος σου» (Ψαλμ. ρλα' 8). Όπως η κιβωτός φύλαγε τις πλάκες του νόμου, έτσι και η Παναγία, ως άλλη κιβωτός, έφερε μέσα της το αγιασμένο από τη θεότητα σώμα του Χριστού. Η λέξη «αγκαλοφορούμενος» σημαίνει είτε ότι το βρέφος βασταζόταν στην αγκαλιά της Μητρός Του, είτε, το πιθανώτερο, ότι τοποθετήθηκε στην αγκαλιά του δικαίου Συμεώνος. Ο τελευταίος στίχος, «και επληρώθη τα πάντα της Σης αινέσεως», είναι και πάλι παρμένος από τον προφήτη Αββακούμ: «και αινέσεως αυτού πλήρης η γη» (ο.π.).

Ωδή ε'

Ως είδεν Ἡσαΐας συμβολικῶς, ἐν θρόνῳ ἐπηρμένῳ, Θεόν ὑπ' Ἀγγέλων δόξης δορυφορούμενον, ᾧ τάλας! ἐβόα, ἐγώ· πρὸ γὰρ εἶδον σωματούμενον Θεόν, φωτὸς ἀνεσπέρου καὶ εἰρήνης δεσπύζοντα.

Απόδοση: *Όταν ο Ησαΐας είδε συμβολικά σε θρόνο υπερυψωμένο τον Θεό, να περιβάλλεται τιμητικά από ενδόξους Αγγέλους, φώναζε· ω, ο ταλαίπωρος εγώ! διότι προείδα ότι ο Θεός θα πάρει σώμα, αυτός που είναι Κύριος του ανεσπέρου φωτός και της ειρήνης.*

Στον ειρμό της ε΄ ωδής ο υμνογράφος δανείζεται φράσεις από την αντίστοιχη βιβλική ωδή, του προφήτου Ησαΐα. Αναφέρεται στο όραμα που είδε ο προφήτης, τον Κύριο καθήμενο σε θρόνο υπερυψωμένο και γύρω Του στέκονταν τα Σεραφίμ, καθ' ένα από τα οποία έλεγε προς το άλλο: «άγιος, άγιος, άγιος Κύριος σαβαώθ, πλήρης πάσα η γη της δόξης αυτού». Ήταν τόσο μεγάλες οι κραυγές των Αγγέλων, ώστε το γέισο του Ναού αναπετάχθηκε και όλος ο Ναός γέμισε από καπνό. Ένα Σεραφίμ πήρε με λαβίδα από το θυσιαστήριο άνθρακα αναμμένο και με αυτό άγγιξε τα χείλη του προφήτου και είπε: «ιδού ήψατο τούτο των χειλέων σου και αφελεί τας ανομίας σου και τας αμαρτίας σου περικαθαριεί» (Ησ. στ' 1-7). Μ' αυτόν τον τρόπο ο προφήτης Ησαΐας ξεκίνησε το προφητικό του έργο. Η φράση «συμβολικώς» φανερώνει τους συμβολισμούς του οράματος. Έτσι, ο υψηλός θρόνος προεικονίζει την Παναγία, την «υψηλοτέρα ουρανών», η οποία έκανε θρόνο τα σπλάχνα της, για να καθίση επάνω της ο Υιός του Θεού. Ο Ιωάννης Χρυσόστομος ερμηνεύει τη φράση του Ησαΐου «προ γαρ είδον σωματούμενον Θεόν» ως μια μορφή συγκαταβάσεως του Θεού στα ανθρώπινα μέτρα, καθ' ό,τι είναι αδύνατο να δει άνθρωπος γυμνή τη θεότητα. Γι' αυτό ο Ησαΐας λέει ότι τον είδε καθήμενο. Τέλος ο Θεός εμφανίζεται να δεσπόζει «φωτός ανεσπέρου και ειρήνης», διότι είναι «φως τα προστάγματά» του (Ησ. κστ' 9) και είναι Κύριος τής ειρήνης (Ησ. κστ' 12).

Ωδή στ'

Έβόησέ σοι, ιδών ό Πρέσβυς, τοίς όφθαλμοίς τό σωτήριον, ό λαοίς επέστη· Έκ Θεοϋ Χριστέ σύ Θεός μου.

Απόδοση: Όταν ο γέρων Συμεών είδε με τα μάτια του τη σωτηρία που ήλθε για τους λαούς (τον Χριστό), φώναξε δυνατά· Χριστέ μου, εσύ είσαι Θεός μου, που προήλθες από τον Θεό Πατέρα.

Ο ειρμός της στ' ωδής ξεκινάει με τη λέξη «Εβόησε», όπως και η αντίστοιχη βιβλική ωδή του προφήτου Ιωνά: «Εβόησα εν

θλίψει μου» (Ιω. β' 3). Αναφέρεται στο γεγονός της Υπαπαντής, όταν «κατά τον νόμον Μωϋσέως, ανήγαγον αυτόν (τον Χριστό) εις Ιεροσόλυμα παραστήσαι τω Κυρίω» (Λουκ. β' 22). Ο πρέσβυς είναι ο δίκαιος Συμεών, ο οποίος αξιώθηκε να δει με τα μάτια του «το σωτήριον», δηλαδή τον Χριστό, που είναι η σωτηρία των ανθρώπων (Λουκ. β' 25-32). Τέλος ο υμνογράφος βάζει στο στόμα του Συμεώνος τη φράση: «Εκ Θεού, Χριστέ, Σὺ Θεός μου», που θυμίζει το: «Φως εκ φωτός, Θεός αληθινός εκ Θεού αληθινού», που αναφέρεται στο Άγιο Πνεύμα. Εκείνο φώτισε και τον Συμεώνα να αναγνωρίσει τον Κύριο.

Ωδή ζ'

Σὲ τὸν ἐν πυρὶ δροσίσαντα Παῖδας θεολογήσαντας καὶ Παρθένω ἀκηράτῳ ἐνοικήσαντα, Θεὸν Λόγον, ὑμνοῦμεν εὐσεβῶς μελωδοῦντες· Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν.

Απόδοση: *Εσένα, ο οποίος δρόσισες μέσα στη φωτιά τους νέους που θεολόγησαν και κατοίκησες σε αμόλυπτη Παρθένο, εσένα, τον Θεό Λόγο, υμνούμε ψάλλοντας μελωδικά με ευλάβεια· είσαι δοξασμένος, ο Θεός των πατέρων μας.*

Ο ειρμός αυτής της ωδής αποτελεί ύμνο στον Λόγο του Θεού, τον Χριστό, ο οποίος δρόσισε τους Τρεις Παίδες μέσα στο αναμμένο καμίνι που τους είχε βάλει ο βασιλιάς Ναβουχοδονόσορας. Οι τρεις νέοι «θεολόγησαν» μπροστά στον βασιλιά: «έστι γαρ Θεός ημών εν ουρανοίς, ω ημείς λατρεύομεν, δυνατός εξελέσθαι ημάς εκ της καμίνου του πυρός ... και εκ των χειρών σου, βασιλεύ, ρύσεται ημάς» (Δαν. γ' 16-17). Όπως, λοιπόν, τότε η φωτιά δεν άγγιξε τους τρεις νέους, έτσι και τώρα το πυρ της θεότητας (ο Χριστός), που κατοίκησε μέσα στην κοιλία της Παναγίας, δεν την κατέκαυσε. Γι' αυτό και εμείς ψάλλουμε: «Ευλογητός ο Θεός, ο των πατέρων ημών».

Ωδή η'

Ἀστέκτῳ πυρὶ ἐνωθέντες οἱ θεοσεβείας προεστῶτες Νεανίαι, τῇ φλογὶ δὲ μὴ λωβηθέντες, θεῖον ὕμνον ἔμελλον· Εὐλογεῖτε πάντα τὰ ἔργα τὸν Κύριον, καὶ ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Απόδοση: *Αφού ενώθηκαν με την αφόρητη φωτιά οι νέοι που πρωτοστατούσαν στην θεοσέβεια, χωρίς να βλαθούν από τη φλόγα, έψαλλαν θεϊκό ύμνο· δοξάζετε όλα τα έργα τον Κύριο και υπερυψώνετε τον σε όλους τους αιώνες.*

Οι τρεις νέοι προασπίστηκαν την πίστη των, με το να αρνηθούν να προσκυνήσουν τη χρυσή εικόνα του Ναβουχοδονόσορα. Με τη στάση τους αυτή ενεθάρρυναν και τον υπόλοιπο λαό, ώστε να μην υποκύψουν στις πιέσεις του βασιλιά. Εν τέλει, όχι μόνον διαφυλάχθηκαν σώοι, αλλά και έψαλλαν τον χαρακτηριστικό ύμνο: «ευλογείτε πάντα τα έργα Κυρίου τον Κύριον· υμνείτε και υπερυψούτε αυτόν εις τους αιώνας».

Ωδή θ'

Έν νόμου σκιά και γράμματι τύπον κατίδωμεν οί πιστοί· πᾶν ἄρσεν τὸ τήν μήτραν διανοῖγον, ἅγιον Θεῶ· διὸ πρωτότοκον Λόγον, Πατρός ἀνάρχου Υἱόν, πρωτοτοκούμενον Μητρὶ ἀπειράνδρω, μεγαλύνομεν.

Απόδοση: *Κάτω από τη σκιά και το γράμμα του νόμου, ας δούμε καλά οι πιστοί μια προεικόνιση. Κάθε πρωτότοκο αρσενικό παιδί είναι αφιερωμένο στον Θεό. Γι' αυτό, τον πρωτότοκο Λόγο, τον Υιό του ἀνάρχου Πατρός, που γεννιέται πρωτότοκος από Μητέρα χωρίς πείρα ἀνδρός, ας τον μεγαλύνωμε.*

Στον ειρμό της θ' ωδής παροτρύνονται οι πιστοί να δουν την προτύπωση που βρίσκεται κάτω από τη σκιά και το γράμμα του παλαιού νόμου. Ο μωσαϊκός, λοιπόν, νόμος ώριζε ότι «παν ἄρσεν διανοίγον μήτραν ἅγιον τῷ Κυρίῳ κληθήσεται» (Λουκ. β' 23). Ὅπως σημειώνει ο Αγ. Νικόδημος Αγιορείτης, ο τύπος του νόμου αυτού δεν αρμόζει σε κανένα άλλο παιδί αρσενικό και πρωτότοκο, παρά μόνον στον Χριστό, ο οποίος χωρίς σπορά ἀνδρός και με υπερφυσικό τρόπο ἀνοίξε την παρθενική μήτρα της Παναγίας, κατά τη γέννηση, και τη διεφύλαξε πάλι, όπως ήταν πριν, ἀβλαβή και κλειστή (Αγ. Νικοδήμου, Εορτοδρόμιον, σελ. 232-233). Η φράση «Άγιος Θεός» χρησιμοποιείται, διότι μπορεί ο Χριστός να ήταν νήπιο, όταν οι γονεῖς του τον οδήγησαν

στον Ναό, αλλά ήταν συγχρόνως «προ αιώνων Θεός». Επίσης, χρησιμοποιείται ο όρος «πρωτότοκος», όχι γιατί γεννιέται και άλλο παιδί από την Παναγία, αλλά συνδέεται με το «μονογενής».

Τέλος, η λέξη «μεγαλύνομεν», που δείχνει ότι ο ειρμός αυτός ανήκει στην 9η ωδή, παραπέμπει στα λόγια που είπε η Παναγία προφητικά στην συνάντησή της με την Ελισάβετ. «Μεγαλύνει η ψυχή μου τον Κύριον και ηγαλλίασε το πνεύμά μου επί τω Θεώ τω Σωτήρι μου.» (Λουκ. α' 47-48).

Πηγή: <https://www.pemptousia.gr/2023/01/i-katavasies-tis-ipapantis/>

Απο τις διδασχές τον Αγίου Νεκταρίου

Αδελφοί μου! Η ευτυχία βρίσκεται μέσα στον ίδιο σας τον εαυτό, και μακάριος είναι ο άνθρωπος που το κατάλαβε αυτό. Εξετάστε την καρδιά σας και δείτε την πνευματική της κατάσταση. Μήπως έχασε την παρρησία της προς το Θεό; Μήπως η συνείδηση διαμαρτύρεται για παράβαση των εντολών Του; Μήπως σας κατηγορεί για αδικίες, για ψέματα, για παραμέληση των καθηκόντων προς τον Θεό και τον πλησίον; Ερευνήστε μήπως κακίες και πάθη γέμισαν την καρδιά σας, μήπως γλίστρησε αυτή σε δρόμους στραβούς και δύσβατους...

Δυστυχώς, εκείνος που παραμέλησε την καρδιά του, στερήθηκε όλα τ' αγαθά κι έπεσε σε πλήθος κακών. Έδιωξε τη χαρά και γέμισε με πίκρα, θλίψη και στενοχώρια. Έδιωξε την ειρήνη και απόκτησε άγχος, ταραχή και τρόμο. Έδιωξε την αγάπη και δέχτηκε το μίσος. Έδιωξε, τέλος, όλα τα χαρίσματα και τους καρπούς του Αγίου Πνεύματος, που δέχτηκε με το βάπτισμα, και οικειώθηκε όλες τις κακίες εκείνες, που κάνουν τον άνθρωπο ελεεινό και τρισάθλιο.

Περί της συνεχούς Μεταλήψεως των Αχράντων του Χριστού Μυστηρίων

Αγίου Νικοδήμου Αγιορείτου

**Είναι αναγκαίον να μεταλαμβάνουν συχνά
οι ορθόδοξοι το θείο Σώμα και Αίμα
του Κυρίου μας. (Κεφ. Α΄)**

(Μέρος Δ΄)

Ο άγιος Συμεών ο Θεσσαλονίκης λέει ότι «η θεία Λειτουργία είναι μια ιερή τελετή που αποσκοπεί στο να ιερουρηθεί το πανάγιον Σώμα και Αίμα του Χριστού και να δοθεί για να το μεταλάβουν όλοι οι πιστοί. Αυτός είναι όλος ο σκοπός και η ολοκλήρωση της Λειτουργίας, το να κοινωνήσουν οι πιστοί.

Ο άγιος Νικόλαος ο Καβάσιλας, ο επίσκοπος Δυρραχίου, γράφει: «το έργο της θείας Λειτουργίας είναι το να μετουσιωθούν ο άρτος και ο οίνος σε Σώμα και Αίμα Χριστού· τέλος το να αγιασθούν οι πιστοί μέσω της θείας Κοινωνίας».

Ο σοφός Ιώβ (τον οποίο ο Μέγας Φώτιος μαρτυρεί στη Μυριόβιβλό του) στο «Περί Μυστηρίων» λέει τα εξής: «όλη η θεία Λειτουργία εννοείται και αναφέρεται στην Κοινωνία των Μυστηρίων, επειδή αυτό είναι το τέλος, ο σκοπός και το έργο της, το να κοινωνήσουν οι πιστοί τα ζωοποιά και φρικτά Μυστήρια».

Ο Γαβριήλ ο Φιλαδελφείας λέει στο «Περί Μυστηρίων» ότι η θεία Λειτουργία τελείται για τρεις αιτίες.

Πρώτον προς δόξα, αίνο του Θεού και Σωτήρα μας και προς μνήμη του θανάτου και της Ανάστασής Του, όπως και ο ίδιος είπε, «τούτο ποιείτε εις την εμην ανάμνησιν».

Δεύτερον, υπέρ αναπαύσεως και αγιασμού των ψυχών των κεκοιμημένων ευσεβών ορθόδοξων χριστιανών.

Τρίτον, υπέρ των ζώντων. Όταν λοιπόν τελείται η θεία Λειτουργία προς δόξα, αίνο και ανάμνηση του θανάτου και της Ανάστασης του Κυρίου μας, οι πιστός κεκοιμημένοι λαμβάνουν ανάπαυση και αγιασμό από το Θεό, όσο βέβαια αυτό είναι δυνατόν. Απορώ πως μπορούν να αγιασθούν οι ζωντανοί πιστοί που δε μεταλαμβάνουν τα θεία Μυστήρια κατά τη θεία Λειτουργία.

Ο ιερός Καβάσιλας λέει πως δεν αγιάζονται. Άκουσε τα λόγια του, «ο Κύριος πάντοτε επιθυμεί και αγαπά να αγιάζει και να μεταδίδει τον εαυτό του στον καθένα. Αν οι ψυχές των προσερχομένων είναι έτοιμες για να κοινωνήσουν, τι μπορεί να τις χωρίσει από τη θεία Μετάληψη; Τίποτα βέβαια.

Θα μπορούσε να πει κάποιος: «αν ένας χριστιανός ενώ είχε προετοιμάσει την ψυχή του, δεν ήθελε να κοινωνήσει, μπορεί να απολαύσει τον αγιασμό από τα Μυστήρια όπως οι κοιμηθέντες»; Η απάντηση είναι πως δεν μπορεί ο καθένας να τον απολαύσει παρά μόνο εκείνος που σωματικά δεν μπορεί να πάει να μεταλάβει, όπως συμβαίνει με τις ψυχές των κεκοιμημένων.

Εάν κάποιος ενώ μπορούσε να πάει να κοινωνήσει, δεν προσήλθε, δεν μπορεί καθόλου να απολαύσει τον αγιασμό των Μυστηρίων. Αυτό συμβαίνει, όχι επειδή απλά δεν πήγε, αλλά γιατί ενώ μπορούσε να πάει, τον περιφρόνησε ή αμέλησε και δεν πήγε».

Όχι μόνο όσα έχουμε πει ως τώρα υποχρεώνουν κάθε χριστιανό που δεν κωλύεται να μεταλαμβάνει συνεχώς, αλλά και η ίδια η θεία Μετάληψη και Κοινωνία, αν το σκεφτούμε, ελκύει τον καθένα να την απολαμβάνει διαρκώς γιατί είναι ένα συστατικό της ζωής της ψυχής μας. Ας δούμε όμως τι σημαίνει αυτό.

Οι σχολαστικοί θεολόγοι την ονομάζουν συστατικό, επειδή είναι κάτι άνευ του οποίου είναι αδύνατον να γίνει εκείνο που πραγματικά συμβαίνει. Λόγου χάρη συστατικό στη ζωή του ανθρώπου είναι η αναπνοή γιατί χωρίς αυτήν είναι αδύνατον να ζήσει. Το ίδιο αναγκαία για τη σύσταση του σώματος είναι και η τροφή. Όσο απαραίτητη είναι η αναπνοή για τη ζωή και η τροφή για τη σύσταση της φύσης του σώματος, τόσο αναγκαία είναι και η συχνή θεία Κοινωνία για τη ζωή της ψυχής και για τη σύσταση της ουσίας της ή μάλλον ασύγκριτα περισσότερο αναγκαία.

Ας έρθει στη μέση και ο Μέγας Βασίλειος, η βάση των ορθών δογμάτων της Εκκλησίας, να μας το πει. Λέει πως «η θεία Κοινωνία

είναι αναγκαία για να απολαύσει κάποιος την αιώνια ζωή. Αυτός που αναγεννήθηκε με το Βάπτισμα είναι απαραίτητο να τρέφεται με την Κοινωνία των αγίων Μυστηρίων. Όλοι οι ορθόδοξοι έχουμε την ανάγκη να λαμβάνουμε την τροφή της αιώνιας ζωής που μας παρέδωσε ο Υιός του Θεού του ζώντος». Όταν μία γυναίκα η Καισαρία, η Πατρικία, τον ρώτησε, απάντησε σε μία επιστολή τα εξής: «Είναι καλό και ωφέλιμο να κοινωνεί κάποιος κάθε μέρα και να μεταλαμβάνει το Σώμα και το Αίμα του Χριστού, επειδή ο ίδιος ο Κύριος λέει «όστις τρώγει την σάρκα μου και πίνει το αίμα μου, έχει ζωήν αιώνιον». Ποιός αμφιβάλλει ότι το να μεταλαμβάνει κάποιος συνεχώς τη ζωή δεν είναι τίποτα άλλο απ' το να ζει ποικιλοτρόπως, δηλαδή να ζει με όλες του τις ψυχικές και σωματικές δυνάμεις και αισθήσεις;»

Ο μοναχός Ιώβ ο Ομολογητής λέει ότι «είναι δίκαιο και πρόπον συνεχώς και πολλές φορές να αγιάζεται ο χριστιανός με τη θεία Μετάληψη. Περισσότερο να προστρέχει σ' Αυτήν και πιο πολύ να αγαπά να μεταλαμβάνει απ' το να αναπνέει. Για αυτό το λόγο ο καθένας έχει την άδεια συνέχεια να κοινωνεί. Οι άξιοι δεν εμποδίζονται να κοινωνούν και καθημερινά αν είναι δυνατόν.

Ο Γεννάδιος, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, παριστάνει με μεγάλη σοφία ποσό απαραίτητη είναι η αγία Μετάληψη για το χριστιανό λέγοντας ότι, «η αγία Κοινωνία προξενεί σ' αυτούς που μεταλαμβάνουν μεγάλη προκοπή στην κατά Χριστόν ζωή. Γιατί, ό,τι επιφέρει στο σώμα η λήψη του άρτου και του οίνου, το ίδιο προκαλεί στην άυλη ψυχή, μυστικά και αόρατα, το Σώμα του Κυρίου. Όπως ο άρτος συνιστά και τρέφει το ανθρώπινο σώμα, έτσι και το Σώμα του Χριστού τρέφει και συντηρεί την ψυχή μας. Όπως με το άγιο Βάπτισμα αναγεννιόμαστε και λαμβάνουμε την ουσία της χάριτος στη θέση του είναι της αμαρτίας που είχαμε ως τότε, παρομοίως όταν τρεφόμαστε με τη θεία Κοινωνία αυξάνουμε στη χάρη του Θεού και προκόβουμε. Η φυσική θερμότητα του σώματος μπορεί να καταξηράνει τη φυσική υγρότητα αν αυτή δεν ενισχύεται από την τροφή· (γι' αυτό με το φαγητό και το ποτό διαφυλάσσεται η σύσταση του σώματος και αναπληρώνονται τα υγρά που αφυδατώθηκαν από τη θερμότητα. Είναι αδύνατον για τον ανθρώπινο οργανισμό να επιβιώσει έστω και για λίγο χρονικό διάστημα με άλλο τρόπο).

Ομοίως και η θέρμη της κακίας κατατρώει τη ψυχή αφού καταξηραίνει την ποιότητα της ευλάβειας. Θα μπορούσε να αφανίσει εντελώς την ψυχή εάν αυτή δεν μεταλάμβανε κάποια πνευματική τροφή που εναντιώνεται στη φθοροποιό δύναμη της πονηριάς, ενώ παράλληλα ανανεώνει και αυξάνει σε μας τα χαρίσματα και τις δωρεές του Αγίου Πνεύματος.

Το σώμα του Χριστού, δηλαδή η θεία Κοινωνία, αφού τρέφει το σώμα, όσο αυτό είναι ενωμένο με τη θεία φύση, καθαρίζει και αγιάζει εκείνους που μεταλαμβάνουν. Μας χαρίζει πλουσιοπάροχα την πνευματική τροφή. Τρεφόμενοι μ' αυτήν τόσο καλά, βρίσκουμε την πνευματική μας υγεία και καθαρότητα. Από τη συγκεκριμένη πνευματική καθαρότητα αλλά και από τον Παράδεισο μας έβγαλε η γεύση του απαγορευμένου δένδρου.

Εμείς που με τη σωματική τροφή χάσαμε εκείνη την πρώτη καθαρότητα και υγεία έπρεπε πάλι με τη σωματική τροφή να την επανακτήσουμε και να θεραπευθούν τα όμοια με τα όμοια και τα ενάντια με τα ενάντια. Υλική τροφή ήταν εκείνη που μας κατέστρεψε στον Παράδεισο, αλλά υλική τροφή είναι και η θεία Κοινωνία η οποία τώρα μας διαφυλάσσει. Ομοίως είναι και η ζωή και η υγεία που τότε εφθάρη αλλά τώρα φυλάσσεται.

Ο Θεός μας εμποδίζει να φάμε εκείνο τον καρπό, αλλά Αυτός ο Ίδιος μας δίνει τη θεία Μετάληψη και μας παρακινεί να προσέλθουμε σε αυτήν. Ο πονηρός δαίμονας μας δίδαξε την τροφή εκείνη. Ο Υιός του Θεού τώρα είναι όχι μόνο διδάσκαλος της θείας Κοινωνίας και σύμβουλος αλλά ο Ίδιος έγινε υπηρέτης της και μας τη χάρισε. Τον καρπό εκείνο τον άρπαξε ο Αδάμ ως κλέφτης ενώ για τη λήψη της θείας Μετάληψης παρακινούμαστε από το Θεό και προσταζόμαστε φανερά να τη γευθούμε. Στην πρώτη κρυβόταν το φαρμάκι της παράβασης, στη θεία Κοινωνία κρύβεται ο αναρίθμητος θησαυρός των αγαθών».

Αδελφοί μου, αφού αποδείχθηκε από τις μαρτυρίες που αναφέραμε ως τώρα ότι είναι αναγκαία στους μη κωλυόμενους Χριστιανούς η συχνή θεία Μετάληψη, είναι απαραίτητο να κοινωνούμε και εμείς συχνά, για να έχουμε μέσα μας τη ζωή, που είναι ο Ιησούς Χριστός, για να μην υποστούμε τον ψυχικό θάνατο. Όσοι δεν τρέφονται συχνά από αυτήν την πνευματική

τροφή, βεβαίως πεθαίνουν. Αν και φαίνονται πως ζουν σωματικά, ψυχικά είναι νεκροί, γιατί απομακρύνθηκαν από την πνευματική και αληθινή ζωή που δίνει η αγία Μετάληψη.

Το βρέφος, όταν γεννηθεί, κλαίει και ζητά με μεγάλη προθυμία την τροφή και το γάλα του. Αν χωρίς να θηλάσει, δεν έχει όρεξη, τότε αυτό δείχνει ότι είναι άρρωστο και κινδυνεύει να πεθάνει. Έτσι και εμείς πρέπει να είμαστε πρόθυμοι να θηλάζουμε τη θεία Κοινωνία ως πνευματική τροφή, για να ζωοποιούμαστε. Ειδάλλως κινδυνεύουμε να νεκρωθούμε ψυχικά.

Για αυτό το λόγο ο θείος Χρυσόστομος λέει· «αφού ο Κύριος με τόση τιμή και αγάπη μας έκανε άξιους να μεταλαμβάνουμε το Σώμα και το Αίμα Του, ας μην το αμελούμε. Δε βλέπετε με πόση προθυμία τα μικρά παιδιά αρπάζουν το μαστό της μητέρας τους; Με πόση ορμή βάζουν σ' αυτό τα χείλη τους; Με τόση προθυμία πρέπει και εμείς να πλησιάζουμε αυτή την αγία Τράπεζα και το μαστό του πνευματικού ποτηριού για να μεταλαμβάνουμε, ή μάλλον για να το πούμε καλύτερα, με περισσότερη προθυμία σαν θηλάζοντα νήπια ας θηλάζουμε τη χάρη του Αγίου Πνεύματος από τη θεία Κοινωνία. Μία να είναι η λύπη μας, το να μη μεταλαμβάνουμε αυτή τη ζωοποιό Τροφή».

Πηγή: Αγίου Νικοδήμου Αγιορείτου, περί της συνεχούς Μεταλήψεως των Αχράντων του Χριστού Μυστηρίων, εκδόσεις ΜΥΡΙΟΒΙΒΛΟΣ

Λόγος Πνευματικός

Νικηφόρος Κάλλιστος Ξανθόπουλος

Κυριακή της Τυρινής

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἀνάμνησιν ποιούμεθα τῆς ἀπὸ τοῦ Παραδείσου τῆς τρυφῆς ἐξορίας τοῦ πρωτοπλάστου Ἀδάμ.

Οἱ ἅγιοι Πατέρες μας τοποθέτησαν τὴν ἀνάμνηση τῆς ἐξορίας τοῦ Ἀδάμ πρὶν ἀκριβῶς ἀπὸ τὴν ἀγία Τεσσαρακοστή. Αὐτὸ το ἔκαναν, γιὰ νὰ μᾶς δείξουν ἔμπρακτα πόσο ωφέλιμο εἶναι τὸ φάρμακο τῆς νηστείας στὴν ἀνθρώπινη φύση καὶ πόσο μεγάλο κακὸ εἶναι ἡ πολυφαγία καὶ ἡ παρακοή στὸν λόγο τοῦ Θεοῦ. Ἀμέτρητα εἶναι ὅλα ὅσα ἐγίναν γιὰ τὸν Ἀδάμ! Ὅλα αὐτὰ ὅμως τὰ ἀφήνουν στὴν ἄκρη οἱ θεοφόροι Πατέρες μᾶς καὶ μᾶς παρουσιάζουν τὸν ἴδιο τὸν Πρωτόπλαστο: Πόσο μεγάλο κακὸ ἔπαθε, ἐπειδὴ δε νῆστεψε γιὰ λίγο καὶ ἐξ αἰτίας αὐτοῦ πόσο κακὸ προξένησε στὴν ἀνθρωπότητα.

Με ὅλα αὐτὰ μᾶς δείχνουν ὅτι πρώτη ἐντολή τοῦ Θεοῦ στὸ ἀνθρώπινο γένος ἦταν τὸ ἀγαθὸ τῆς νηστείας. Ὅμως ὁ Ἀδάμ δε φύλαξε αὐτὴ τὴν ἐντολή. Ἀκολούθησε τὴν κοιλιά καὶ τὶς ορέξεις τῆς. Ἡ, γιὰ νὰ το πούμε καλύτερα, ἀκολούθησε τὰ παραπλανητικὰ λόγια τοῦ φιδιοῦ (τοῦ διαβόλου) με τὴν παρακίνηση τῆς Εὐας. Ἐτσι, ὄχι μόνον δὲν ἐγίνε Θεός, ὅπως τοῦ υποσχέθηκε ὁ διάβολος, ἀλλὰ κέρδισε, δυστυχῶς, τὸν θάνατο. Κι αὐτὴ τὴν ἀρρώστια τὴ μετέδωσε σὲ ὅλο τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων.

Π' αὐτὴ τὴν ἀπόλαυση τοῦ Ἀδάμ, ὁ Κύριος νῆστεψε σαράντα μέρες κι ἐγίνε υπάκουος στὴν ἐντολή τοῦ Θεοῦ. Πιὰ νὰ μιμηθοῦμε, λοιπόν, κι εμεῖς τὸν Κύριό μᾶς Ἰησοῦ Χριστό, ἐπινοήθηκε ἀπὸ τοὺς ἁγίους Ἀποστόλους ἡ νηστεία αὐτὴ τῆς ἀγίας Τεσσαρακοστῆς. Ἐτσι, αὐτὸ πού ἔπαθε τότε ὁ Ἀδάμ (ἔχασε τὴν ἀφθαρσία) με τὸ νὰ μὴ φυλάξει τὴν ἐντολή, θὰ το κερδίσουμε τώρα εμεῖς, τηρώντας αὐτὴ τὴ νηστεία.

Ἄλλωστε, ὅπως ἀναφέρθηκε σὲ προηγούμενο Συναξάριο, αὐτὸς ἦταν καὶ ὁ σκοπὸς τῶν ἁγίων Πατέρων: νὰ μᾶς παρουσιάσουν στὸ Τριῶδιο μιὰ περίληψη τῶν ὧσων ἔκανε ὁ

Θεός για τον άνθρωπο από την αρχή μέχρι το τέλος. Επειδή, λοιπόν, η αιτία όλων των συμφορών μας ήταν αυτή η παράβαση, εξαιτίας της οποίας διώχθηκε από τον Παράδεισο της τρυφής ο Αδάμ, γι' αυτό τον λόγο την έβαλαν τώρα στην αρχή: Για να τη θυμόμαστε και να αποφύγουμε κι εμείς το ίδιο σφάλμα, την παρακοή. Κι ακόμη, για να μη ζηλέψουμε με κανέναν τρόπο τη γαστριμαργία και την έλλειψη εγκράτειας του Αδάμ.

Ο Αδάμ πλάστηκε την έκτη ημέρα από το χέρι του Θεού. Ο Θεός τον τίμησε: του έδωσε την εικόνα Του με το εμφύσημά Του. Τότε του έδωσε και την εντολή. Κι ο Αδάμ έζησε μέσα στον Παράδεισο έξι ώρες. Έπειτα όμως παρέβη την εντολή κι εξορίστηκε από εκεί. Ο Εβραίος Φίλων λέει ότι ο Αδάμ έζησε στον Παράδεισο εκατό χρόνια. Άλλοι λένε ότι έζησε επτά ημέρες ή επτά χρόνια (αυτό προέρχεται μάλλον από τη μεγάλη τιμή που αποδίδουν οι Εβραίοι στον αριθμό επτά). Το ότι πάντως κατά την έκτη ώρα άπλωσε ο Αδάμ το χέρι του και γεύθηκε τον καρπό γίνεται φανερό από το ότι ο Χριστός, ο νέος Αδάμ, την έκτη ώρα και ημέρα άπλωσε τα χέρια Του στον σταυρό, διορθώνοντας μ' αυτόν τον τρόπο τη συμφορά που προκάλεσε εκείνος.

Ο Αδάμ δε δημιουργήθηκε ούτε φθαρτός ούτε άφθαρτος. Ήταν κάτι ανάμεσα στα δύο, ώστε, οπουδήποτε κι αν στρεφόταν με τη θέλησή του, αυτό και να αποκτούσε. Φυσικά, ο Θεός μπορούσε να τον κάνει αναμάρτητο. Για να είναι όμως το επίτευγμα αυτό καρπός και της δικής του εργασίας, γι' αυτό του έδωσε ο Θεός την εντολή να μπορεί να φάει από τους καρπούς όλων των δέντρων του Παραδείσου εκτός από έναν. Ίσως αυτό να φανέρωνε ότι μπορούσε ο Αδάμ να γνωρίσει και να εννοήσει την ουσία όλων των κτισμάτων του Θεού, όχι όμως και την ουσία του ίδιου του Θεού. Κάτι σχετικό λέει και ο Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος. Φιλοσοφώντας ο άγιος, εξηγεί ότι τα δέντρα του Παραδείσου ήταν θείες έννοιες, ενώ το απαγορευμένο φυτό ήταν η ίδια η θεωρία (θέα) του Θεού. Επέτρεψε δηλαδή ο Θεός στον Αδάμ να φροντίζει και να ερευνά όλα τα στοιχεία της φύσεως, να τα ξεετάζει με τον νου του και εξαιτίας αυτού να δοξάζει τον Θεό. Ίσως ακόμη και να ξεετάζει και την ίδια τη δική του φύση (του ανθρώπου). Αυτό ήταν η πραγματική τρυφή του Παραδείσου. Όσον όμως αφορά τον ίδιο τον Θεό, ποιος είναι ως προς τη φύση και από πού ή πώς δημιούργησε το σύμπαν

από το μηδέν, να μην προσπαθεί καθόλου να το ερευνήσει. Ο Αδάμ όμως αφήνοντας όλα τ' άλλα, άρχισε να ερευνά όσα είχαν σχέση με τον Θεό και να περιεργάζονται αυτήν ακριβώς τη φύση του Θεού. Ήταν όμως ακόμη ατελής και απλοϊκός και νήπιο σ' αυτά. Τότε ο διάβολος, χρησιμοποιώντας την Εύα, του έβαλε στη φαντασία την ιδέα της θεώσεως κι έτσι εξέπεσε.

Ο μέγας και θείος Ιωάννης ο Χρυσόστομος λέει ότι το δένδρο αυτό είχε διπλή δύναμη και ότι ο Παράδεισος βρισκόταν στη γη. Μάλιστα πιστεύει ότι ήταν ταυτόχρονα και αισθητός και νοητός, όπως ακριβώς ήταν και ο Αδάμ· και ότι και τα δύο (Παράδεισος και Αδάμ) ήταν στο μεταίχμιο ανάμεσα στη φθορά και στην αφθαρσία. Έτσι ο άγιος ούτε ξεφεύγει από το νόημα της Αγίας Γραφής ούτε και επιμένει σε μια κατά γράμμα ερμηνεία της.

Μερικοί λένε ότι το δένδρο εκείνο της παρακοής ήταν συκιά, επειδή μόλις κατάλαβαν οι Πρωτόπλαστοι ότι ήταν γυμνοί, χρησιμοποίησαν τα φύλλα της και σκέπασαν τη γύμνια τους. Γι' αυτό, συνεχίζουν, την καταράστηκε και ο Χριστός, επειδή έγινε αιτία της αμαρτίας. Κι είναι αλήθεια ότι η συκιά έχει μερικά στοιχεία που είναι σχετικά με την αμαρτία. Πρώτα απ' όλα ο καρπός της έχει γλυκύτητα, όπως και η αμαρτία. Έπειτα, τα φύλλα της είναι τραχιά. Τέτοια τραχύτητα δημιουργεί και η αμαρτία με τις τύψεις της συνειδήσεως. Επίσης, ένα άλλο γνώρισμα της συκιάς είναι το κολλώδες, γιατί το γάλα που βγαίνει απ' αυτή, είναι ουσία κολλητική. Έτσι κάπως είναι και η αμαρτία: αφού τη διαπράξει κανείς, στη συνέχεια μένει προσκολλημένος σ' αυτήν. Υπάρχουν, βέβαια, και κάποιοι που υποστήριξαν -χωρίς όμως να έχουν δίκιο- ότι το δένδρο της παραβάσεως ήταν η σαρκική μίξη του Αδάμ και της Εύας.

Όταν ο Αδάμ παρέβη την εντολή, φόρεσε τη θνητή ανθρώπινη σάρκα, πήρε την κατάρα να ζει με βάσανα στη γη κι εξορίστηκε από τον Παράδεισο. Τότε ο Θεός έδωσε εντολή να φυλάει την πύλη του Παραδείσου μια πύρινη ρομφαία (Γεν. γ, 23-24), για να μην μπορούν να μπουν οι Πρωτόπλαστοι. Κι ο Αδάμ κάθισε κλαίγοντας απέναντι από τον Παράδεισο (πρβλ. το τροπάριο «... Έκάθισεν Άδάμ απέναντι τοῦ Παραδείσου χερσὶ τύπτων τὰς ὄψεις...»), συλλογιζόμενος πόσα αγαθά έχασε, επειδή δεν τήρησε μια μικρή νηστεία. Και ακόμη θρηνούσε για το ότι κληροδότησε

στο ανθρώπινο γένος όλες τις δικές του συμφορές. Όλα αυτά, βέβαια, μέχρι τότε που Αυτός ο Οποίος μας έπλασε, ελέησε τη φύση μας, που τη ληηλατούσε και την κατέστρεφε ο σατανάς, και γεννήθηκε από την αγία Παρθένο. Κι αφού έζησε βίο άριστο και τέλειο και μας έδειξε δρόμο τέτοιο που ήταν αντίθετος με τις επιθυμίες του διαβόλου, τον δρόμο της νηστείας και της ταπεινώσεως, κι αφού νίκησε με πάνσοφο τρόπο αυτόν που μας ξεγέλασε, μας επανέφερε στην αρχαία μας δόξα κοντά στον Θεό.

Όλα αυτά θέλοντας να μας τα εκθέσουν οι θεοφόροι Πατέρες μας στο Τριώδιο, πρώτα-πρώτα μας παρουσιάζουν όσα αναφέρει η Παλαιά Διαθήκη, δηλαδή τη Δημιουργία, την εξορία του Αδάμ από τον Παράδεισο, στην οποία αναφερθήκαμε πριν από λίγο, κι όλα τα άλλα που αναφέρουν ο Μωυσής, οι προφήτες και ο Δαβίδ στα κείμενά τους. Έπειτα μας εκθέτουν κι όσα γράφει η Καινή Διαθήκη και πρώτα απ' όλα τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου, ο οποίος είναι πάντα μέσα στη Μ. Τεσσαρακοστή. Κατόπιν περιγράφουν τα σχετικά με τον Λάζαρο, την Κυριακή των Βαΐων και τη Μεγάλη Εβδομάδα. Και όρισαν να διαβάζονται στην Εκκλησία από τα ιερά Ευαγγέλια όλα εκείνα τα οποία ιστορούν λεπτομερώς τα άγια και σωτήρια Πάθη του Κυρίου μας Ιησού Χριστού. Έπειτα προχωρούν πάλι και μας παρουσιάζουν την αγία Ανάσταση και τις άλλες εορτές μέχρι την επιφοίτηση του Αγίου Πνεύματος. Τέλος αναφέρουν τις ιερές πράξεις των αγίων Αποστόλων, οι οποίες μας εκθέτουν πώς έγινε το κήρυγμα των Αποστόλων και πώς έφεραν στη μάνδρα της Εκκλησίας όλους τους αγίους από όλη την οικουμένη. Οι Πράξεις των Αποστόλων επιβεβαιώνουν την Ανάσταση με τα θαύματα που έκαναν οι Απόστολοι στο όνομα του σταυρωθέντος και αναστηθέντος Χριστού.

Επειδή, λοιπόν, με το να μη νηστέψει μία φορά ο Αδάμ πάθαμε τόσα πολλά, προβάλλεται τώρα στην αρχή της Τεσσαρακοστής η σχετική ιστορία. Στόχος της είναι, ενθυμούμενοι εμείς πόσο κακό έφερε η έλλειψη της νηστείας, να την υποδεχθούμε με χαρά και να την τηρήσουμε, κι αυτό που δεν κατάφερε ο Αδάμ, τη θέωση, εμείς να το πετύχουμε. Να! Να το πετύχουμε κλαίγοντας και νηστεύοντας και ταπεινούμενοι, μέχρις ότου μας επισκεφτεί ο Θεός! Γιατί χωρίς αυτά δεν είναι εύκολο να λάβουμε αυτό που χάσαμε.

Πρέπει επίσης να ξέρουμε ότι η αγία και Μεγάλη Τεσσαρακοστή είναι ένας αποδεκατισμός (=το ένα δέκατο περίπου) όλου του χρόνου. Οι Εβραίοι πρόσφεραν στον Θεό το ένα δέκατο απ' ό,τι είχαν. Έτσι, ας κάνουμε, λοιπόν, κι εμείς για κάθε ετήσια περίοδο της ζωής μας. Γνωρίζοντας οι Πατέρες μας ότι εξ αιτίας της ραθυμίας μας δεν αποφασίζουμε να νηστέψουμε όλο τον χρόνο και να απέχουμε από τις κακές μας συνήθειες, επινόησαν αυτή τη νηστεία της Τεσσαρακοστής σαν μια εποχή θέρους και πνευματικής καρποφορίας για τις ψυχές μας. Ας την προσφέρουμε, λοιπόν, στον Θεό, όπως οι Εβραίοι προσέφεραν στον Θεό το ένα δέκατο της σοδιάς τους, όταν συγκέντρωναν τα γεννήματά τους στην εποχή της συγκομιδής. Ας προσπαθήσουμε να την τηρήσουμε με ακρίβεια. Και όσα άτοπα πράξαμε όλη τη χρονιά, ας τα εξαλείψουμε τώρα με συντριβή καρδιάς και ταπεινούμενοι με τη νηστεία. Βέβαια, και τις άλλες τρεις νηστείες πρέπει να τηρούμε, δηλαδή των αγίων Αποστόλων, της Θεοτόκου και των Χριστουγέννων, αφού οι Πατέρες μας καθόρισαν τις τέσσερις αυτές νηστείες, μία για κάθε εποχή του έτους. Αυτήν εδώ όμως την τίμησαν περισσότερο εξ αιτίας των αγίων Παθών, και εξ αιτίας του ότι ο Μωυσής πρώτα ενήστευσε σαράντα ημέρες και ύστερα πήρε τον Θείο Νόμο. Το ίδιο και ο Ηλίας κι ο Δανιήλ και όσοι ευαρέστησαν τον Θεό. Το ότι, λοιπόν, είναι καλό πράγμα η νηστεία φαίνεται από το αντίθετο παράδειγμα του Αδάμ. Γι' αυτό και οι Πατέρες μας συνδύασαν τώρα την εξορία του Αδάμ με την αρχή αυτής της νηστείας.

Τῆ ἀφάτῳ σου εὐσπλαγχνία, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, τῆς τρυφῆς τοῦ Παραδείσου ἡμᾶς καταξίωσον καὶ ἐλέησον ἡμᾶς ὡς ὁ μόνος φιλόανθρωπος. Ἀμήν.

Πηγή : Ιερομ. Ιερώνυμος Δελημάρης, Τί γιορτάζουμε από το Τριώδιο έως την Πεντηκοστή; Τα συναξάρια του Τριωδίου και του Πεντηκοσταρίου σε απλή γλώσσα, 1η έκδ. Αδελφότης Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Ναυπάκτου, Ναύπακτος, 2001.

Πρέπει να μην ξεχνάμε ότι είναι αναρίθμητες οι ευκαιρίες που μας δίνει ο Θεός για να τελειοποιηθούμε.

Εξομολογήσεις

Εξομολογήσεις γίνονται μετά από συνεννόηση με τον π. Μιχαήλ (99883799) και τον π. Κυριάκο (99441025).

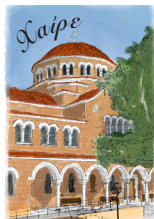
Υπενθυμίσεις:

1. Καθημερινά οι πατέρες της Εκκλησίας βρίσκονται στο γραφείο του μεγάλου Ναού μεταξύ 4:00 - 5:00 μ.μ. για εξυπηρέτηση του κοινού. Τηλέφωνο: 22432401 (π. Μιχαήλ 99883799, π. Κυριάκος 99441025 και π. Λαυρέντιος 96457111).
2. Η Εκκλησία παραμένει ανοιχτή από τις 7:00-11:00 π.μ. και 4:00 - 6:00 μ.μ. καθημερινά. Για περισσότερες πληροφορίες αποταθείτε στα τηλέφωνα της Εκκλησιαστικής Επιτροπής, (22459760, 22459763), από τις 7:30 π.μ. - 5:30 μ.μ. καθημερινά.
3. Από την Κυριακή του Τελώνου και Φαρισαίου μέχρι την Κυριακή του Ασώτου γίνεται κατάλυση σ' όλα.
4. Το Σάββατον 13 Φεβρουαρίου είναι Ψυχοσάββατον. Την Παρασκευή 12 Φεβρουαρίου (3:00 μ.μ. - 4:45 μ.μ.) θα γίνει μνημόσυνο των τεθνεώτων.
5. Την Παρασκευή 20 Φεβρουαρίου (3:45 μ.μ. - 4:45 μ.μ.) θα γίνει μνημόσυνο των τεθνεώτων.
Κάθε Παρασκευή (5:00 - 5:45μ.μ.) προ του Μικρού
6. Αποδείπνου και της ακολουθίας των Χαιρετισμών, θα τελείται μνημόσυνο των τεθνεώτων.
7. Από την Κυριακή της Απόκρεω μέχρι την Κυριακή της Τυρινής, Τετάρτη και Παρασκευή, γίνεται κατάλυση σ' όλα εκτός κρέατος.

Περιοδικό "Χαίρε" ● Αρ. τ. 26 ● Φεβρουάριος 2026

Υπεύθυνος: Πρωτ. Κυριάκος Χρίστου ● Τηλέφωνο: +357 22459760
Φαξ: +357 22437746 ● Διεύθυνση: Τ.Θ. 29115, (1621), Λευκωσία
Email: inpanayiasev@cytanet.com.cy ● Website: www.panagiapalouriotissa.com

Έργο ζωγραφικής στο εξώφυλλο: Αλέξανδρου Μουστάτ
Εκτύπωση: Τυπογραφεία "Γαλαξίας" λτδ, Τηλ.: 22433520, Λευκωσία
email: galpress@cytanet.com.cy

*Ιερός Ναός
Παναγίας
Παλουριώτισσας*